IX. évfolyam. 221. szám. Szerda, 1875. deczember 22.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.

Bélyegdij minden irdetésért külön 30 kr.

Nyilttér: Öt hasábos 80 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztöl Iroda:
Budapesten IV.
megyeháztér 9. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el.
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

Évnegyedre . . . . . **5** frt. — kr.
Félévre . . . . . **10** frt. — kr.
Egy hóra . . . . . **1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának, Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alá küldendők.

A magyarországi kendertermés a közös vámterületen.

Közelebb megnyilt a Türrféle ujvidéki kis csatorna. Annak idejében kellőleg emlékeztem meg a megnyitásról. Nem sok bókot mondtam a cselekményhez. Hanem az sem szokásom, hogy a dolgok jelentőségét és valódi érdemét mellék hibák miatt elütni akarjam . . . Tehát: „mindenkinek jogát!"

A Türrféle csatornának a kenderáztatásra nézve rendkivül nagy jelentősége van. — Az apatini kenderkiállitás, Bartal miniszter jelenlétében tartott próbáival, a nagy számu legkitünőbb szakférfiak közreműködése mellett, egyike volt azon hazai kisérleteknek, a melyek ugy a szaktudománynak, valamint a gyakorlati követelményeknek megfeleltek.

A Hermann Ottó segélyével megállapitott kérdő és próba pontok, s az ő tudományos müszereivel megvizsgált kenderrostok világosan bizonyitották, hogy bácskai viláhirü kenderünk két nagy bajban szenved, t. i. szintelen és poros.

A mi a tudomány embere előtt egyet jelent: hogy t. i. azért nincs tiszta fehér szine, mert sok földrészt rejt szálai között, s épen ezért porzik a későbbi munkálatoknál is. — De hát mi köze van ennek a közös vámterülethez? — Majd legott rá jövünk.

Mióta a harminczad eltörlésével a közös vámterület létre jött, a vászonnak szánt fehér finom tiszta kenderek keresetlenné lettek; mert a házipar aláhanyatlott, a kendertermelők a durva kötélkendert termesztik és a lehető legnagyobb sulymennyiség biztositása okáért, nem iparkodnak kenderüket a rostokat éktelenitő idegen részektől kellőleg megmenteni. „A szemét mázsát nyom!"

Mint a nyomoruságban, az egyik baj a másikat szüli; ugy a nemzetgazdászat hanyatlásában, az egyik csapás a másikat vonja maga után.

A mint özönlenek be a korlátlan vámhatáron, a silány anyagból, gyári pontossággal és olcsósággal készült tartatlan vásznak, azt hinné az ember, hogy oly mértékben szaporodik kender és len kivitelünk. De fajdalom, hogy ez a tablabirói számitás is oly csalfa, mint akár a hires bihari pontok egyenlege; mert a kenderkivitel évről évre csökken, sőt némely években a behozatal közelebb igen ijesztő arányt vett.

A mint özönlenek be a korlátlan vámhatáron a silány vásznak, oly mértékben száll alá a háziipar főtárgya a vászon-készités.

Nem is számitva a felsővidéki vászongyártási üzlet megsemmisülését, az alföldi szövő fonó falvak a kendermagot sem ismerik már.

Szép eszme itt házipar terjesztő társulatokat alkotni, épen oly szép, mint nemzetgazdasági egyesületet hozni létre, a hol az emberek bünei szép felolvasásokban zengedeztetnek; hanem a kormányok vétkei szépen elhallgattatnak.

Épen 100 esztendeje lesz, hogy egyik nagynevü lengyel nemes haldokló hazája nemzetgazdászatát felélesztendő, ilyen egyesületeken törte fejét, s 40 aranyat tüzött ki egy ide vonatkozó pályamü megirására. — A pályamü megiratott, s meg is jelent német nyelven Bécsben.

De azért Lengyelország nemzetgazdászatát meg nem mentette. Az emlitett lengyel nemes utódai, most osztrák aristocraták, élnek, de Lengyelország meghalt.

100 év után mi épen ugy kezdjük, mint a lengyelek; mert hát más kárán nem tanul a magyar, maga kárán tanulni késő okulásra vezet. Csak oda ne jussunk azután, a hová Lengyelország jutott.

De térjünk vissza kenderünkhöz.

A mint Hermann Otto barátom górcsövei segélyével a mi kenderünket megvizsgáltuk, azt találtuk, hogy rostos szálainak egy nagy részét oly ásvány részek vastagitják, a melyek okszerübb áztatás által eltávolithatók volnának, s ezen szabad szemmel láthatlan tömérdek apró barna foltocskák képezik kenderünk rosz szinét, a melyek miatt ugy a fehéritő valamint a festő fürdőket elrontják, s a nevezett gyári mütételeket hátráltatják. Innen van, hogy a mig az olasz kenderek 60 frtjával is keresettek, addig a mieink 40 frtjával sem kellenek, értvén a finom morzsolt gerebenezett fajokat.

S a mig jelenlegi kivitelünk alig 1½ millió forint s leginkább csepü és kötélkenderre szoritkozik, tehát kis pénzért nagy anyagot merit ki, addig p. u. Olaszország kender kivitele 30—40 millió forint közt ingadozik; mert az olasz kender tiszta fehér, mert az ottani fonó gyárak megtanitják a kendertermelőket a tökéletes félkészités előnyeire, mivel otthon 24 millió forint értékü kendert fonnak fel vászonra. A belfogyasztás a főpiacz!

Igy van az, a nyers termelő országnak ha gyáripara van, ez buzdit, tanit a tökéletesebb nyerstermelésre és a félkészitmények előállitására.

Midőn Türr csatornájára hivatkoztam, nem oknélkül tettem. Mert a csatorna oldalán levő falvak ugy látszott, hogy az áztató viznek hiányában vannak, noha hajdanában Boroszló, Bács és Papity községek sokkal tisztábban áztattak mint ma és a fehér kender otthonos volt náluk, mivel a felvidéki vászongyártók keresték a fehér kendert, s az egész alföldi házipar fogyasztotta azt saját tekintélyes mennyiségü termelése mellett.

De ma mit tesznek a különben életre való német községek a csatorna környékén? Vettek áztató vizet medenczéjökbe, de mielőtt kenderöket bele tennék, meghagyják poshadni és azután csak sárral takarják be kenderöket; mert a sulyt féltik.

Magának a törvényhozásnak kell a bajon segiteni és a sárba temetést mint Olaszországban eltiltani. — De ehez nem kellene tilalom, csak a nemzetgazdászati forgalom ösztöne.

Önálló vámterület nélkül sem vászongyártásunk, sem háziiparunk, sem kender termelésünk nem lesz. Ami volt is tönkre megy.

Bakay Nándor.

A képviselőház ma, f. hó 22-én d. u. 5 órakor ülést tart.

Az „U. Lloyd" irja:

Bizonyára több mint véletlen összetalálkozás hogy a „szabadelvü" párt két legjelentékenyebb organuma egyidejüleg foglalkozik bizonyos symptomákkal, melyek saját pártjok kebelében aggasztó jelenségekként felmerülnek s **jövő események árnyékai** gyanánt tekinthetök. — A „Pesti Napló" és a „P. Lloyd" ugy találják, hogy a kormány s főleg a kormányelnök magatartása a közigazgatási reformról szóló tjavaslat ügyében számos tagját lehangolta és kellemetlenül kiábránditotta a „szabadelvü" pártnak. — Ez elégedetlenség tényleg nyilvánult is már a romániai keresk. szerződés fölötti szavazás alkalmával, a midőn a párt számos tagja visszatartotta magát a szavazástól s a kormány e magatartásának folytatása „passiv ellenzéket" fog teremteni, mely annál veszélyesebb, minthogy nem lehet ellene fellépni. Mintegy 50—60-ra teszik e „csendes" elégedetlenek számát, s nem hiszszük, hogy csalódnánk, ha ez elégedetlenekben az egykori deákpárt önérzetes maradványát látjuk. E deákpártiak azon becsületes hitben csatlakoztak annak idején a „fusió"-hoz, hogy elvégre egy „erélyes" és tetterős kormányt fognak nyerni s igy sikerülni fog nekik az ország szétzüllött közigazgatási és közgazdasági viszonyait rendezni. Ez hazafias, önfeláldozó s önmegtagadó lépés volt tölök; s ha nem vezetett a kivánt eredményre, a kiábrándulás, kijózanodás természetesen annál kinosabb. És e pillanat már mindenesetre beköszöntött. Napról napra növekszik az országban a meggyőződés, hogy a f. év febr. havában hozott nagy politikai áldozat haszontalanul hozatott. Vagy mi egyebet jelent az, ha kormánypárti lapok beismerik, hogy Tisza Kálmán annyi zajjal szinre hozott közigazgatási reformja ismét csak ujabb rövidéletü provisoriumot fog teremteni? Minket nem lephetett meg e kifejlődés; azonban csodálkoznunk kell azon sajátságos logika fölött, mely oda lyukad ki, hogy az illetők egyrészről a legkeményebben elitélik a tervezett reformokat, másrészről mégis feltétlen alávetést követelnek a miniszterium járma alá, nehogy valamikép kabinetkérdés idéztessék elő. — Tehát inkább készek szemmellátható an veszélyes kisérleteknek kitenni az egész országot, mint elviselni az esetleges kormányválság pillanatnyi kellemetlenségeit. Ily körülmények közt ki kell üritenie az országnak a rövidéletü provisorium kelyhét, de szilárdan meg vagyunk győződve, hogy e „diadal" bizonyos vereséget fog készíteni a mai helyzet ura számára. A szellemek, melyeket kérdéses államférfiui képessége a saját táborban felidéztek, többé el nem üzhetők, és minél inkább üldözi őket, annál veszélyesebbekké válnak reá nézve. Már van róla tudomásunk, hogy érintkezési pontokat keresnek e körökben a rokon elemek. Már körülbelől ki van jelölve az uj, józanabb pártalakulások jövő fejlődésének iránya s igy konkretebb alak találtatott azok megvalósitására.

Interpellátió a népszinházi felügyelő bizottsághoz.

Önökre bizatott a népszinház felügyeleti joga. Önök kötelessége ügyelni arra, hogy a népszinház megfeleljen azon rendeltetésének, mely czélra azt a nemzet és a főváros áldozatkészsége emelte.

A népszinmü, a népszinház rendeltetésének egyetlen czélja, mostoha gyermek lett az uj palotában, mintha szégyenlenék e fényes falak között! Mindenki látja, mindenki érzi ezt; általános e részben a felháborodás, csak önök nem akarják ezt észrevenni, kiknek az első kötelességük lenne.

A nemzeti szinházban s a vele összekapcsolt budai várszinházban hetenként átlag három nap jutott a népszinmüre, s a népszinházban alig jut reá hetenként egy nap.

Mit nyert tehát vele a népszinmü, hogy a nemzeti szinházból számüzetett?

A nemzeti szinházban igazi müvészi előadásokban mutatták be a népszinműveket, — a népszinházban, — tisztelet a kevés kivételnek, a társulat oly gyarló, mely egy kisebb vidéki város igényeit sem elégithetné ki. A nemzeti szinház müvészi előadásai a gyengébb népszinművekbe is öntöttek életet, a népszinház gyarló s olykor botrányos gyenge előadásai képesek a jobb népszinműveket is megbuktatni.

Mit nyert tehát a népszinmü, hogy a nemzeti szinházból számüzetett?

Mindezek képesek-e előmozditni a népszinmü irodalmát? Az iró fog-e valami nagy ösztönt érezni magában népszinmü irására, ha látja, hogy darabja a népszinházban csak mostoha gyermeknek fog tekintetni, mint tekintetett eddigelé, s ha látja, hogy a jelenlegi gyarló személyzet a legjobb darabot is képes megbuktatni.

A nemzeti szinház egész önzetlenül átengedte a neki oly sokat jövedelmezett népszinmüi fajt, melyet oly fénypolczra emelt, s melyet a népszinház a jelenlegi rendszer mellett rövid idő alatt okvetlen el fog satnyitani.

A népszinmü átengedésében legönzetlenebb dicséret és egyuttal a legterhelőbb vád Szigligeti Edét illeti, ki készségesen engedte át az egész népszinmü fajt, és közte oly sok hatásos népszinmüvét, melyek neki a nemzeti szinházban évenként ezreket jövedelmeztek, a minthogy sokat jövedelmeztek népszinművei Szigeti Józsefnek s másoknak is.

Mióta a népszinház megnyilt, egyik irónk darabja sem adatott.

Igaz, hogy még alig mult kéthónapos a népszinház élete, de a kezdetből s az előre hosszabb időre tervezett müsorból, már eleve lehet itélni a kitüzött irányra, melyben a népszinmü csak mellékes dolog. Adják, mert kell adniok. Ezek alapján a népszinház iránt viseltető érdekből mindenek előtt a népszinházi felügyelő bizottságot kérdjük:

1. Nem hatott-e még hozzá a közvéleménynek a jelenlegi rendszer ellen való felháborodása?

2. Állásánál fogva hajlandó-e oda hatni, hogy a népszinház igazi rendeltetésének szigorubb betöltésére szorittassék? S e részben hajlandó-e oda hatni, hogy a népszinház bérlője a jelenlegi gyarló társulat helyett oly társulatot szervezzen, melylyel elvállalt rendeltetésnek s a fővárosi nagy közönség müvelt izlésének meg is felelhet; mert jelenlegi társulata erre képtelen s a népszinmü irodalmát teljesen meg fogja buktatni.

A mennyiben a népszinházi felügyelő bizottságnál orvoslást nem találnánk:

A nemzeti szinház igazgatóságát kérdjük:

A népszinművek át engedésénél kötött szerződése értelmében nem látja-e elérkezettnek az időt eme káros szerződés felbontására és a népszinművek visszafogadására?

A népszinháznak több igazi barátja.

A „Bud. Corr." fel van hatalmazva kijelenteni, hogy azon hir, miszerint az inséges vasutaknak előirányzott 700,000 frt kamatbiztositék a tényleges szükségnek meg nem felel, — teljesen alaptalan. Nevezett forrás szerint az ez ügyre vonatkozó tjavaslat már ki van dolgozva a közlekedési miniszteriumban s e szerint csak 684,000 fog kamatbiztositékul megszavaztatni. E tjavaslatot még a napokban szándékozik beterjeszteni Péchy miniszter, hogy a képviselőház tagjai a szünidők előtt tájékozhassák iránta magukat.

Bolond gomba.

Békésmegyében van a hazája egy ujfaju gombának, mely a politika mezején eddig hazánkban ismeretlen volt. Bolond elmében bolond gondolatok zagyvalékából és oly fejtegetésekből áll e vad növény, melyhez foghatót Magyarországon csak a leghazafiatlanabb korszakban mertek hirdetni. Hogy most már akad ember, ki tollat fog kezébe és lapot indit oly eszmék czége alatt, minőket magyar ember száján és tollából csupán az eladott és elárult nemzetellenes érzés csikarhatott ki, az tudja mennyire corrumpálva van az embereknek nemcsak elméje, hanem szive is. Egy megbomlott agy és megromlott szív együtt képes csak oly programmot bigyeszteni előfizetési felhivása gyanánt egy uj lap homlokára, mint a „Békésmegyei Közlöny" megnagyobbodott és politikaivá változott lap szerkesztője dr. Báttaszéki Lajos és Dobay János főmunkatárs kibocsátottak.

Nem saját pártunk álláspontjából, nem a baloldal törekvéseinek szemüvegén vizsgáljuk e programmot. Ezt nem érdemli meg. Mi a magyar nemzetnél ekkoráig a pártok felett uralkodó hazafias szellem és nemzeti érzület szempontjából kárhoztatjuk el azon irányt, mely a „Békésmegyei Közlöny" programmjában nyer kinyomatot.

Feltesszük, hogy e fejtegetéseket nem a haza megbuktatására szegődött gazság, hanem egyedül az uralkodó irányzatok közben megbutult elme diktálta dr. Báttaszéki Lajosnak, és azért foglaljuk a „bolond gomba" ezim alá programmjának azon részét, mely a nemzet önállósági törekvéseiről szól a kificzamodott agy furcsasági logikájának és a kitanult ostobaság különleges hangjának következő értelemzavarával és alkotmányellenes irányával:

„Nem habozunk kimondani, hogy az emberi nem rendeltetését, a polgárok közt mai napság megkivántató tökéletes egyenjoguságot, testvériséget és a jogbiztonság korlátai közti polgári szabadságot tekintve, mi eszményileg, theoriában, a nép önuralmának vagyunk hivei, s átalában az ideálunk, hogy minden nép, minthogy a maga vérét és a maga pénzét adja az államczél — az állami együttlét czéljainak — elérésére: önmagát kormányozza is választottjai által.

„De épen mert a theoria, az eszme, sokszor a legridegebben eltér a praxistól, a gyakorlati lehetőségtől: hazánk történelmét, a többi müvelt államokhozi viszonyát átalában, de különösen a társország Ausztriához viszonyát, a hazánkban lakó különféle nemzetiségeket tekintve, a köztársaságot egynek tartjuk az ország végenyészetével, — minek természetes logikai kifolymánya az, hogy csakis a mostani, évszadok története s a nép többségének törvényekben kifejezett akarata által szentségesitett kormányformát tarthatjuk gyakorlatilag egyedül üdvhozónak.

A baloldali ellenzékhez nem csatlakozhatunk, mert habár a kormányforma megváltoztatását nem kivánja, habár köztársaságot ez sem kiván vagy legalább ki nem mondja, hogy ilyent kiván — az, a mi után óhajtozik, majdnem annyi, vagy legalább ép oly elérhetetlen. Kiván társországunk, Ausztriától teljesen független had- és pénz ügyet. Midőn mi e fejtegetésünkben kimondottuk, hogy ha lehetne, — hogy ha hazánk üdvére valónak látnók, népkormányzatot óhajtanánk: azzal kimondottuk annál is inkább azt, hogy legalább független pénz- és hadügyet akarnánk, ha gyakorlatilag lehetséges volna. De szerintünk teljesen lehetetlen, soha teljesedésbe nem mehető képzelődés. Sok érv harczol a lehetetlenség mellett de attól eltekintve, hogy addig mig Magyarországnak egy fejedelme van Ausztriával, addig mig a külállamokkal szemben csak egy országnak fog tekintetni, hogy addig már ez okoknál fogva is lehetetlen saját anyagi romlása és állása veszélyeztetése nélkül egész független pénz- és hadügygyel birnia ezen óhajok merő absurditásának és valósitásuk lehetetlenségének bebizonyitására csak a következő döntő érveket hozzuk fel:

Teljesen önálló hadügye nem lehet nézetünk szerint Magyarországnak, mert alig megczáfolható és a baloldali ellenzék részéről is talán kétségbe nem vont igazság, hogy ha csak a fejedelem személyét birnók közösen Ausztriával, ellenben minden más állami tényező és létfeltétel elkülönitve volna, hogy az eddiginél sokkal több, legalább még félszer annyi állami bevételein knek, pénzforrásainknak kellene lennünk, hogy egy teljesen önálló, és az europai nagyhatalmak mintájára szervezett hadsereget tudjunk állitani — hacsak ebbeli önállóságunkkal a világ gunyjává válni nem akarunk. Már most, midőn a baloldali ellenzék épen az, mely azon bizonyára csekélyebb hányadrészt is, melylyel ez idő szerint a közös hadügyhöz járulunk, az ország polgáraira terhesnek találja azért, mert nincs miből venni, és midőn az ennek kifizetésére kirótt adókat is már tulzottaknak, elviselhetleneknek és a polgárok alaptőkéjét megtámadó nagyságuaknak tartja, midőn tehát már ezzel is a netovább határát elértük: vajjon lehetséges-e csak egy pillanatig azon hiedelemben élni, hogy egy egészen független, tehát sokkal többe kerülő hadsereg fentartására megkivántató nagyobb kiadásokból szükségkép kifolyó még nagyobb megadóztatást a nép elbirná, még ha akarná is, illetve ha erre szivesebben áldozna is? A mi csak részben is majdnem elviselhetlen és mindenesetre minden polgárnak legnagyobb áldozatkészségét és hozzájárulását igényli, az egészben létesithető, elérhető volna?

Akkor meg kellene tagadni a tények, a számok kérlelhetlen logikáját!

S mi történnék akkor, ha teljesülne a baloldali ellezék óhaja? — A nép látván, hogy a forrón óhajtott teljes függetlenség, az önálló hadügy, nem hogy az adóterhen könnyebbitett volna, de azt fokozta, kétszerezte (mert a nép tömege az adó nagysága vagy kicsinysége szerint itéli meg legkivált a kormányzási állapotok jó vagy rosz voltát), ilyen drága áron visszakivánkoznék Egyptom husos fazékaihoz, sőt egy kis abszolutizmust instálna, hogy meneküljön attól a nagyhatalmi önállóság szükségtelen fényétől, hogy békével mindennapi kenyerét kereshesse!

Panem et circenses!

Ebből kifolyólag még kevésbé lehet Ausztriától teljesen független pénzügyünk, mert teljesen független pénzügy csak ott képzelhető a hol pénz van, nekünk pedig nincs, azaz nincs annyi hogy az állami lét feladatait, hacsak kizárólag a magunk pénzerejére volnánk utalva, csak megközelitőleg elérhetnénk. Önálló pénzügy alatt egyszerüen, népiesen mindenki által érthető szavakkal kifejezve ugyanis azt értjük, hogy Magyarországnak, ugy mint más teljesen független államnak, saját pénzjegyei, saját bankói volnának, melyek ugy a nagy- mint kis forgalomban ugy a bel- mint külpiaczon, a világpiaczokon utalványul fogadtatnának el a hasonértéket képviselő arany vagy ezüstpénzért. Ehez állami alapvagyon, nagy töke kell. Kérdjük, honnét teremtsük mi ezt? Adó, hitel és gazdasági viszonyainknál fova oly pénzt, melyet mi kibocsátunk, feltéve, hogy a belföldön hazaszeretetből elfogadnák, a külföld piaczain bizonyára semmi keletnek, semmi hitelnek nem örvendene és minden egyes polgárnak jelenlegi vagyona, ily önálló pénz mellett, értékében tetemesen veszitene.

Ezek volnának a főokok a melyeknél fogva a baloldali ellenzékhez nem tartozhatunk, épen mert hazánk anyagi és szellemi felvirágzását a positiv lehetőségek határán belül és nem negativ képzelődések által hisszük csak elérhetőnek."

Egy szót sem hagytunk ki a baloldal törekvéseire nyilvánitott felfogásból. Saját egészében akartuk megismertetni a szánandó gondolkozás e szörnyszülöttét, hadd lássa pártkülönbség nélkül minden olvasónk, hova süllyedt e boldogtalan nemzet gondolkozásmódja egyes embereknél oly dolgok körül, melyeket szentül tisztelt minden hazafi, ha mindjárt nem tartozott is azon párthoz, mely a tényleges viszonyok között is kivihetőnek tartotta az önállóság criteriumait: a független pénz és hadügyet. Nem volt párt, nem volt hazafi Magyarországon, a ki ne vallotta volna elveinket, ha mindjárt csak bizonyos egymásutánban és a későbbi kor számára tartották is fen keresztülvitelöket.

Deák Ferencz kiegyezési müve azon utógondolaton alapult, hogy előre elég az alkotmányosságból ennyi a nemzetnek, majd ha megerösödik, megjö a többi egymásután, s igy nem fog hiányozni önálló pénz és hadügye sem. A Tisza-kabinet, helyesebben a fusió azon eszmén alapult, hogy a baloldal elveit nem adták fel csak alkalmasabb időkre halasztották.

Igy érzett, igy gondolkozott minden ember, ki jogczimet tartott a hazafiságra, igy érez és gondolkozik most is, ha van érzéke hazája jövője, esze a politika követelményei iránt. Bizvást hivatkozhatunk a legbuzgóbb kormánylapra e tekintetben; bizvást a sajtó bármely munkására; a képviselőház akármely tagjára: a jobboldali ellenzék embereit kivéve mindenik be fogja vallani, hogy igy érez, mert magyar szív dobog keblében, tartozzék a napi politika akármely irányzatához.

Hogy correctebbül fejezzük ki magunkat: Magyarország önállóságának czéljában bizik és hisz minden ember, csak az eszközök és ut megválogatása körül ágaznak szét nézeteik. És ime most előáll egy tökfilkó, ki tanulatlanságát és hazafiatlanságát egy doctor név titulusa alá rejti, mert alkalmasint ott kapott rá oklevelet, a hol egy egyetemi tanár szerint a lovak nem, de a szamarak mind kapnak doctori titulust. Hát ez az ember elég buta vagy gonosz kimondani, hogy az összes hazafiak óhajtása egy nagy absurdum, Magyarország Ausztriával egy ország, önálló pénzügye negativ képzelődés, önálló hadügye az önállóság szükségtelen fénye.

Még pedig milyen logikával szedi nyalábra otromba nézeteinek tárházából a remekebbnél remekebb állitásokat! Elég egy futó pillantás az önálló pénzügyben kifejtett nézeteire, hogy az ember meggyőződjék a bolond és ostoba ideák e non plus ultra zagyvalékáról. Arról nem is szólunk e maszlagon fölnevelt és a tudatlanságon fölhizott doktorral szemközt, hogy egész Magyarország, a kormány csak ugy, mint a törvényhozás, ez ugy mint a nép, Lónyay ugy mint Tisza, az önálló bankot és ezzel az önálló pénzügyet alkotmányunk fenállásának létfeltétele gyanánt kivánják; arról sem beszélünk, hogy van-e „állami alapvagyonunk", mert hisz ez ur oly szükeszünek mutatja be magát, mint a ki egyátalán nincs tisztában az ismeretek alapfogalmaival sem; azt sem vitatjuk, mennyivel olcsóbba kerülne önálló hadsereg egy évi szolgálatidő mellett; mert ugy látszik ez a szerkesztő nem igen tud tovább a tiznél számolni, akár csak egy vad indián: hanem arról már szólnunk kell, hogyan mer az ily ember kapa helyett tollat fogni kezébe, hogy kiirja, miszerint a magyar bankjegy mellett „minden polgárnak vagyona értékében tetemesen veszitene."

Hisz ez vagy kötözni való bolond, vagy népcsaló, a ki félre akarja vezetni a népet, hogy a reactiónak karjaiba dönthesse.

Valóban, csodálni lehet, hogyan kerithetett maga mellé ily ember huszonkét munkatársat a következő urakban; „nt. Haán Lajos lelkész, Horváth János gymnasiumi igazgató, nt. Garzó Gyula, Zsilinszky Mihály országgyülési képviselő, Reök István ügyvéd és közjegyző, dr. Hajnal István, dr. Bende Albert, dr. Réthy Pál orvosok, Benka Gyula, Bihari István, Winkler Lajos tanárok, Miskey-Jugovics Béla, Sipos Soma, Haviár Dániel, Vecsey-Nagy Zsigmond, Pásztor József, Braun Jonás, Chrisztó Miklós, Bakay Gyula, Endrey Gyula, Baross Károly, Gajdács Pál urak, azonkivül a megye majdnem minden helyén levő rendes levelezői, pesti és bécsi rendes levelezők és a lapnál alkalmazott fizetéses belmunkatársak.

Azt kell hinnünk, hogy nem ismerték ez embert eléggé jól. No hát ismerjék meg most, mert ennek a bolond ötletei veszedelmes anyagot rejtenek csak ugy, mint a bolond gombák. Képesek megmérgezni a nép eszejárását, hitét, alkotmányos érzelmeit. Már pedig, a ki becsületes hazafinak vallja magát, tartozzék bármily párthoz, az ily irányt elő nem segitheti.

Ép azért, korántsem pártszempont vezet, midőn a figyelmet e szörnyü oktalanságokra felhivjuk. Szolgálatot vélünk ezzel tenni a békésmegyei intelligentia hitelének és magyarságának, a melynek tagjaiban szabad még feltennünk a mostani corrupt politikai viszonyok között is annyi becsülést önmaguk iránt, hogy megszakitanak e lappal és emberrel minden összeköttetést. Nem előfizetés, hanem hideg zuhany kell ez uri embernek, hadd gyógyuljon ki ostobaságaiból.

Békésmegye saját hirneve és a magyar nemzet iránt tartozik azzal, hogy kiirtsa e gyomot, mely az átalános rothadás közepett tulmerészen emelte fel fejét. Meg vagyunk győződve, hogy a programm elolvasása után nem lesz magyar ház, hova vendégül befogadnák a hazafiatlanság czégéres ostobaságaival előlépő lapot. Ajtót kell neki mutatni menthetetlenül, mert ez az eszköz a legjobb, hogy eszére téritsék, a ki különös eszejárása közben elfelejté, mivel tartozik hazája iránt egy közvéleményt nevelni hivatott közlöny Magyarországon.

Egyenesen kimondjuk, hogy nem tartjuk tisztességes hazafinak semmiféle párt kebelében, a ki

segédkezet nyujt e lap életéhez. Meg kell azt ölni, mint a bolond gombát, ez az eszköz használ az afféle emberek ellen, mint dr. Báttaszéki Lajos, a ki a hazafiatlanságnak akar nevelni közvéleményt a magyarosabb szerepre hivatott Békésben.

Verhovay Gyula.

Tegnap volt Bécsben az első értekezlet a **déli vasutháló** ketté szakitása tárgyában. Jelen volt az értekezleten Chlumecky keresk. miniszter, de Pretis pénzügyér, Rothschild Alfons a déli vasut párisi bizottságának elnöke és Hopfen báró az osztrák igazg. tanács elnöke. Az értekezlet a „N. fr. P." szerint egy óránál tovább tartott s bizalmas előleges megbeszélés jellegével birt. — Sella olasz kiküldött még nem érkezett meg.

Ausztria deficitje az 1876. évre tudvalevőleg 30 millió forintra megy, melyből 11 millió egységes járadék kibocsátása által szándékoltatott fedeztetni, mig a fenmaradó 23 millió erejéig az osztrák pénzügyér előbb kincstári kötvényeket akart kibocsátani, e tervtől azonban ujabban elállott s az ünnepek után tjavaslatot készül a „N. fr. Presse" szerint a reichsrath elébe terjeszteni egy 5%-os, adómentes, specialis osztrák papir-járadék kibocsátása tárgyában.

..... Nascitur ridiculus mus.

Miskolcz, decz. 18.

Tüzijáték bámulói voltunk ma, Melczer Gyula a borsodi szabadelvü párt elnöke megszégyenitette Stuwert a bécsi hirneves pyrotechnicust.

Szép rakétát bocsátott fel, bámultuk tüzét, szines sziporkáit, szabad merész röpülését, sistergését — de ezen is megesett, mint minden rakétán, hogy a midőn az álmélkodó közönség már azt hiszi: no ez neki megy az égnek, a melegség és világosság hazájáig a fénylő napig meg sem áll, egyszer csak elkezd halványulni színében, veszit tüzéből, megáll utjában s visszaesik a földre, a sárba, még nagyobb sötétséget hagyva maga után.

E sorok irója soha sem tartozott a közönség azon részéhez, a mely M. Gy. urat olyan prometheusi tüzzel megáldott egyénnek bámulja, ki fényét, tüzét csakugyan a naptól orozta el, és lelkében égő, szünet nélkül müködő szellemi erő nyilvánulásának tekinti nagy szavát a megye gyülésén, éles kirohanásait a „Borsod"-ban; mindig olyannak hitte, a milyennek ma bemutatta magát, egy jó, becsületes, de izgékony véralkatu embernek, a ki jót akar, de hevülése perczeiben tett lépéseit a lehangoltság időszakában, a midőn már a komoly számitás és megfontolás sulyát kellene a mérlegbe vetni, — következetesen folytatni; — s ezzel a hozzá kötött reményeket teljesiteni nem képes.

Nem folytatta ma sem, — nem teljesitette ma sem.

De mondjuk el röviden, mi történt.

M. Gy. f. hó 3-án kelt, a lapokban világgá bocsátott, nagy hévvel-tüzzel irt felhivására, ma csakugyan összejött Miskolczon a korona termében egy nagyszámu közönség, megtelt a terem, nem mondunk sokat, ha közel 400-ra tesszük a megjelentek számát.

Három óra után kevéssel csakugyan megjelent M. Gy. és tartott, illetőleg olvasott egy nagy és hosszu beszédet, — a beszéd, főkép fkezdetében méltó folytatása volt a felhivásnak, elmondta, hogy már nincs sok időnk veszitени, sietni kell azt a sok roszat, hibát, vétket, bünt helyrehozni, a mit eddig kormányaink, országgyüléseink elkövettek, reánk hoztak; — hogy tönkre vagyunk téve pénz, hitel, igazságszolgáltatás, alkotmányos szabadság satb dolgában, hogy országgyülési képviselőink mamelukkok, nem véleimezik választóik érdekeit, hogy azokkal meg kell értetni akaratunkat, s ha nem teljesitik, pressiót gyakorolni reájuk, hogy jöjjenek haza, — reámutatott a cliquek istentelen dolgaira, kimondta, hogy most is látja itt a Csemegi-clique, amott a Móricz-clique machinatióit stb; — no de ki tudná azt egy szuszra mind elmondani a mit ő elmondott, annyit azonban állithatok, hogy el nem hagyott semmit; a rakéta még mindig jól sistergett.

Mikor a bajokat elsorolta, azok orvoslására tért át, — itt azután olyan galimathiást kellett a szegény közönségnek elnyelni, hogy szeme-szája elállt bele; — igy összegyurni a különböző időket és rendszereket még ember nem látta.

Attól, hogy a képviselőknek utasitást ne adjon, csak egy hajszál választotta el, (1847) — a tisztviselők választása mellett ländzsát tört, s az autonomiát, az alkotmányos szabadságot megcsorbitó közigazgatási bizottságokat megtámadta, (baloldali ellenzék), — a hadsereg és honvédség kérdésében követendő helyes ut gyanánt az Ürményi Miksa magyartalan theoriáját mutatta fel, — mellesleg legyen mondva a nemes urról azt tartják, — hogy Sennyey-féle titkos hajlamai vannak, a mely hitben ma hallgatóit az is megerősithette, hogy az Ürményi-féle álláspont védelmezésén kivül, Sennyey Pálról is idején látta igen elismerőleg megemlékezni, talán tapogatni akart, de látta, hogy még nem fog, végre kijelentette, hogy ő a legbuzgóbb tagja a szabadelvü pártnak és annak hive maradni továbbra is akar.

Mikor ezeket elmondta, minden figyelmes néző észrevehette, hogy a rakéta tüze gyengül, szine halványul, utja hajlik.

Hosszu beszédét bevégezvén, Horváth Lajos országos képviselő szólalt fel s legelőbb is egy émelygős gliczeriát adván be Melczer Gy.-nak, az ő jellemes, hazafias, lovagias stb. nép tulajdonságai elsorolása által, neki fordult azután s megmutatta, hogy M. Gy. ur, a midőn a képviselőket bántja, nem számit azon factorokkal, mikkel a képviselőknek a párt keretében számot kell vetni, mikor a kormányt bántja, nem öleli fel a nagy, az általános politikai tényezőket, a helyzet helyes megitélésére és ha igen sok igazat mondott is M. Gy. és ha sok dolog nem ugy történik is a mint kellene, nem szabad egy szabadelvü embernek szakadást, bomlást előidézve a kormányt gyengiteni, azt a kormányt főképen, a mely után, még csak elgondolni sem birjuk, melyik és milyen léphetne sorba; Tisza Kálmán az az ember, a kivel jól roszul meg kell igyekezni élni, mert utána senki sem volna ez idő szerint kormányra ülni képes.

Elmondta azután, azt a szokott chablonszerü elmefuttatását a magyar ember pazarlásáról, dologtalanságáról, a mit tőle már minden szusterinas hallott annyiszor, hogy könyv nélkül elmondja, és végre, hogy az „Ég kegyelme fordult el tőlünk" mert négy esztendő óta szenvedjük az inség és szükség sanyaruságát. Ebben azután értse a ki birja a logikát, de én bizony nem értem, azután meg épen H. L. urnak nem szabad erre hivatkozni, mert a bőtermés és jó esztendők idején ő volt egyike azoknak, a kik az ezzel járó áldásokat az adók befizetését, nem az „Ég kegyelmének", hanem a politikai regimenek és a pártnak tulajdonitották.'

No de ez mindegy, annyi bizonyos, hogy ékesen bebizonyitotta és értésére adta M. Gy.-nak, hogy minden sok szép tulajdonságai — ezt háromszor is hangsulyozta — mellett, sem érti azokat a dolgokat, a miket egy politikával foglalkozó embernek, ha szerepre vállalkozik, érteni kell.

Utána csak Édes Albert, volt országos képviselő vállalkozott még a szóra, — nem lett volna nagy veszteség, ha ő sem tette volna, — valami olyat mondott, hogy minden bajaink fóoka az, mert nem fizetjük az adót rendesen, ha ezt tennők, nem volna semmi baj, no de már ezt a félkegyelmü okoskodást hallgatni sem akarták és igen jól tette az öreg ur, hogy nem is soká untatta a már türelmetlenkedni kezdő publicumot.

Ezután kétszer is felszólitván a közönséget a fenforgó tárgyhoz szólani, — miután erre senki sem mutatott kedvet, maga az elnök M. Gy. mondta el zárbeszédét.

És most már találja ki minden józaneszü ember, mi volt ennek a zárbeszédnek a tartalma.

Mit kellett mondani egy olyan elnöknek a ki egy olyan felhivással hivja fel pártját egy közgyülésre, a minővel M. Gy. tette azt. És a megyéből a közgyülésen alig volt jelen 20—25 párttag, a többi mind Miskolczról.

Mit annak, a ki a gyülés kezdetén kijelenti, hogy az elnöki széken csak addig akar ülni, a mig a párt őt bizalmával tiszteli meg; s nem emelkedik mellette, álláspontja, nézetei védelmére egyetlen egy hang sem pártjai kebelében.

Bizonyára mindent inkább, csak azt nem a mit M. Gy. mondott, hogy ő mint alkotmányos ember meghajlik a többség előtt, visszavonja mind azt a mit mondott, s kéri az egész dolgot ugy tekinteni, mintha nem is történt volna.

Leesett a rakéta, kialudt, nincsen se tüze se fénye, sötétség lett, nagyobb mint volt.

De ha jó szemünk van, a sötétség daczára is láthatjuk a különböző érzelmek kifejezését a jelenvoltak arczán.

Hosszu orral, lesütött szemmel távozék az az egy nehány Sennyeysta, kik már előre ittak a medve börére s Melczert, és vele a szabadelvü párt egy részét biztosan hitték lépen fogni.

Felemelt fővel, a diadal érzetével szemében távozik az a Pestről e miatt haza jött hat képviselő, — kik arra elkészülve léptek a terembe, hogy ők ma mint toreadorok élethalál harczot vivnak a dühös bikával, — s meggyőződtek róla, hogy egy jámbor természetü, békés indulatu könnyen szelidithető paripával volt dolguk; örülnek az olcsó vásárnak.

Legjobban járt az a nehány egyén, kik a közjogi ellenzék hivei lévén, mint hallgatók félre huzva magokat, gyönyörködtek a spectaculumban, — a melyet legtalálóbban Shakespeare után „sok zaj semmiért" comédiának lehetne nevezni, — de a melyből nekik mégis marad annyi hasznuk, hogy a szabadelvü párt ámolygó hivei előtt reámutathathat a mai napra, idézhetik a párt elnöke találó kifejezéseit, a mostani állapotokat oly hiven előtüntető rajzát, — elmondhatják nekik azt, hogy Horváth Lajosnak ma most sikerült is lekötni az eret, de az ér lüktetését a vér forrongását megszüntetni ő sem birta.

Lepositivabb tanuságot azonban Melczer Gy. vonhat ebből az egészből, és pedig először hogy nem elég a hang és jóakarat, — valami más is kell ahoz hogy maradandó haszonnal járó és kihatással biró politikai mozgalmat inditson meg valaki, ezzel a valamivel pedig M. Gy. nem bir; másodszor hogy egy szál embernek neki ugratni ilyen vállalatnak még Don Quichotte idejében is nevetségessé tette a lovagot, — ma pedig annyit tesz, mint végképen lejárni magát.

+

Marosvásárhely, decz. 11.

Mindenekelőtt pártunk kitünő tagjának Simon Lajosnak haláláról kell szólanom, ki mint rendületlen hazafi páratlan elvszilárdsággal küzdött, élt és halt az állami önállóság és függetlenség valósithatásáért, — ki mint ösz bajnok lelkesitette a fiatalabb nemzedéket az alkotmányos küzdelemben férfiasan kitartani és a balsors csapásai miatt el nem csüggedni, — ki polgártársainak valódi mentora őszinte tanácsadója levén, hozzá minden időben teljes bizalommal fordultak pártunk hivei, és meg lévén győződve szabadságszeretetéről, s kötelességérzetéről, mindig vigasztalódva távoztak el töle azon hitben, hogy a magyarok istene még jobb napokat is adhat a nemzetnek, — ki elhunyt jeleseink emléke iránt kitünő kegyelettel viseltetvén a székely vértanuk szobra felállitása körül az áldozatkészség netovábbját teljesitette, szóval, ki a köztisztelet és szeretet babérain pihenve minden jónak fájdalmára f. hó 9-én végelgyöngülés okozta hosszas szenvedés után 75. éves korában elhunyt.

Temetése ma nagyszámu minden rendü közönség részvéte mellett ment véghez, mely egy a boldogulthoz méltó könyörgés kiséretében követte a koporsót a gyászoló családtagokkal együtt az ev. ref. sirkertbe, hol hamvai ünnepélyesen elhelyeztettek, és honnan mindnyájan azon óhajtással tértünk vissza, adjon az ég a hazának, nemzetnek és városunknak sok ily független, müvelt és derék polgárt. Béke hamvain!

Városi közgyülésünk közelebbről tartott ülésében a szabadelvü kormánynak a közigazgatási-bizottságról szóló szabadelvütlen törvényjavaslata mellett nyilatkozott, és mint halljuk a Lázár Ádám képviselő bizottsági tag által az ellen beadott inditványt mellőzte volna, — hja ezen nem is csodálkozhatni, ki A-t mond egyszer, annak B-t is kell mondani, midőn az elveiből a fusió által kiforgatott többség a Tisza-kormánynak hozsannát kiáltott, most csak hazafiasan következetes akart lenni, midőn a csalatkozhatlan debreczeni pápa agyszüleményét magasztalva helyesnek találta, nem is gondolván arra, hogy az eddig nagy áldozattal és növekedő hiánynyal fentartott teljes önkormányzat maholnap megnyirbáltatni és a nemes marosszéki bizottságba beolvasztatni fog, csak azért, hogy az öszpontositás diadalával a kormány atyai gyámkodása biztositassék, — ily kilátásokkal nézhetünk szembe az uj polgármester alatt, és lehetetlen eszünkbe nem juttatni a metszett farku rókáról mesét.

Mint hirlik ugyan Lázár Ádám az önálló bank és vámterület érdekében egy inditványt adott be a közgyüléshez, melynek sorsa félünk nem lesz jobb az előbbinél, pedig ha valahol, ép székely fővárosunk iparos és kereskedő polgárai komolyan fontolják meg, hogy mi várhat reájuk, ha a közös vámszövetség még sokáig fentartatik, illetve vagy 10 évre megujittatik, hisz akkor teljes lehetetlen lesz keresetképességöket annyira fokozni, hogy abból magukat és családjukat fentarthassák, és a tulságos sőt folyton növekedő adókat fizethessék. Vajha mindkét tárgyban az ellenkezővel czáfolnának meg.

Hogy országgyülési képviselőink ezen országos fontosságu és életkérdésü ügyekben mit teendenek, azt előre tudni lehet róluk, kik a kormány feltétlen hivei, és lekötelezett uszályhordozói lévén, vagy nem mernek a kormány javaslatai ellen szavazni, vagy legalább a folyosókon fognak hallgatni, hogy a szavazás annál gyorsabban lejárhasson, különösen Borosnyai Pálról hiresztelik, hogy még Pálfordulása előtt kezében lenne egy k. adófelügyelői állomás, melylyel szélkakaskodásáért fogná ép Széll pénzügyér, mint a városi deficit megteremtésében magát kitüntetett nagy férfiut megjutalmazni csak azért, hogy lássák a könnyenhivők, miként a képviselőség a legbiztosabb létra az uborkafára följuthatni, mint ez már többekkel innen és egyebünnen megesett.

Ezen rosz hir előre is fölboszantá a választókat, kiknek ujból gondolkozni kellend a Bodolla János és Szász Róbert furfangos eszével, hogy kit lehetne ismét valamely zsiros konczra áldozatul kiszemelni, ki a követválasztáskor azzal ámitsa polgártársait, hogy családját, vagyonát s mindenét föláldozza a hazáért, Pesten pedig csak abban sürög-forog, hogy miként lehetne mielőbb dicsfénytől környezve, és egy busás nyugtára biztos kilátással a választók bizalmát falbarugni. De reméljük, hogy városi értelmesb, önérzetesebb és főleg önállóbb polgártársaink valahára megelégelendik az önhazonleséstől lüktetett bábjátékot, és legjobb meggyőződésük szerint jövőre azon érdemdus férfiut választandják meg, ki képes volt rangtól, fénytől, nyugdijtól megválni, csakhogy szabad és független meggyőződését követve foglalhasson helyet a nemzet képviselőházában, hol 5 éven át ernyedetlen szorgalommal és lankadatlan kitartással működött, főleg az igazságügyi téren, mely ma oly parlagon hever, hogy csaknem a hirhedt Csemegi kegyes önkényétől függ valamit lenditeni. △

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése deczember 21-én.

Elnök: Ghyczy Kálmán. A kormány részéről jelen van: Péchy Tamás közlekedési miniszter.

Elnök az ülést 11 órakor megnyitván, a mult ülés jkönyve hitelesittetik.

Elnök bemutatja 300 nagyváradi iparos polgárnak Irányi Dániel képviselő által beadott kérvényét az önálló vámterület és önáló magyar jegybank felallitása iránt; a szilasbalházi segélyegylet választmányának Papp Gábor képviselő által beadott kérvényét az egyletre törvényellenesen rótt 665 frt 63 kr adó elengedése iránt. A kérvényibizottsághoz utasittatik.

Elnök jelenti, hogy fenséges asszonyunknak a királynénak születése napja f. hó 24-én lesz. Miután pedig akkor országgyülés nem fog tartatni, kéri a házat, hogy hatalmazza fel az elnökséget, hogy a képviselőháznak érzelmeit ő felsége előtt tolmácsolhassa. (Eljenzés). Egyuttal arra is kéri a házat, hogy uj évkor is tolmácsolhassa ő felségeiknek a ház üdv és szerencse kivánatait.

Napirenden van a mentelmi bizottságnak Csatár Zsigmond mentelmi ügyében tett ismert jelentése, mely tudvalevőleg nem ajánlja a mentelmi jog felfüggesztését.

Emmer Kornél előadó azt inditványozza, hogy az e f. biróság és a királyi tábla ez ügyben hozott végzései olvastassanak fel. A pestvidéki törvényszék a hamis okmánykészités tényálladékát nem látja megállapitottnak és a vizsgálat megszüntetését rendeli el, ellenben a királyi tábla ennek elrendelését itélte meg, söt elrendelte, hogy az árvapénztárnok ellen bünpalástolás miatt indittassék meg a vizsgálat. Ezek felolvasása után előadó a bizottság véleményét indokolta, szerinte csak akkor kell Csatárt kiadni, ha az azzal kapcsolatos bünpalástolási ügy el lesz döntve.

Szalay Imre Csatár Zsigmond képviselőt a mentelmi bizottság véleményével szemben kiadatni inditványozza, mely inditványára nézve indokait előterjeszti, kijelenti, hogy ez ügyben semmi pártkérdést nem lát. Szóló az objective igazságot kivánja megvilágitani. Zaklatást látni abban: hogy egy már előzetes fenyitő vizsgálat s több bünvádi per által illetett egyén ellen, már egyrészben előbb is folyamatban levő kereset megujittatik, nem képes, — mert ez nemcsak most hanem mielőtt Csatár képviselő megválasztatott, részint folyamatban volt, részint megkezdetett. Szóló nem csak éppen az ő reputatiója érdekében, hanem azért is mivel nemcsak, saját egyedének, hanem a ház méltóságának is tartozik avval, hogy az ellene emelt több rendbeli lapokban is közölt vádak alól, magát kitisztázván felemelt fővel léphessen a képviselőházban.

Azt hiszi, hogy a nemzet képviselőit még a gyanusitás árnyának sem szabad érinteni annál kevésbé a határozott vádnak büntelenül.

Tudja, hogy felhozott érvei a jogászok előtt nem birnak hatályival és nem állhatnak fenn, — de tudván azt, hogy sok tény ugyan jogilag jogosult de a társadalmi életben le nem törölhető bélyeget süt az elkövetőre, — azonkivül figyelembe véve azt is, hogy talán alaki hibák miatt, igen sok bünös kibujt az igazság sujtó keze alól, — s jelen végzését a mentelmi bizottságnak ép olyannak tartja ezeknél fogva kéri a házat, hogy inditványát elfogadni sziveskedjék, a nevezett képviselő érdekében. (Helyeslés.)

Teleszky István a jelen esetben zaklatást nem lát, terjedelmesen bebocsátkozik az ügy részleteibe és azon következtetésre jut, hogy itt büntény forog fenn, a ház s az illető képviselő érdekében a mentelmi jog felfüggesztését ajánlja. (Élénk helyeslés.)

Hegyessy Márton nem subjectiv, hanem objectiv szempontból tekinti a dolgot és addig, mig a tény megállapitva nincs, jogosulatlannak tartja az ilyféle kérelmet, különben a kiadatás mellett van.

Madarász József. Miután meg van győződve arról, hogy itt Csatár képv. ellen zaklatás forog fen szavazatát indokolni kivánja.

Kijelenti öszintén, hogy hosszu országgyülési pályáján keresztül mindig azon véleményben volt s van ma is a képv. ház mentelmi jogára nézve, hogy egyetlen esete kivéve, midőn a képviselő oda merészkednék lealjasulni, hogy hazája ellen az ellenséggel kezet fogva támadást intézne, ez egy esetet kivéve, nincs eset, melyben a képv. ház a mentelmi jogot a képviselőre nézve felfüggeszthetné.

De ezen ügyben még azért sem adja ki a képviselőt, mert itt az, vajjon Csatár képv. követhettette el oly tényt, mely büntethető, azon esettől van feltételezve. — vajjon Horváth János nevü egyén a bünpalásolási reá nézve már elrendelt vizsgálat folytán bünösnek fog elitéltetni vagy nem. Azt állitja, hogy mig a tény eldöntve nincs, addig a mentelmi jog felfüggesztése nem fér össze azzal, hogy itt zaklatás ne volna.

Azt véli, hogy abból vajjon tettszik-e neki, vagy ama képviselőnek akár arcza, akár jelleme, itélni nem lehet. Azon meggyőződésben lévén, hogy itt nem egyes képviselőről van szó, hanem a ház és a választó kerületek bizalmának nyilvánulása függetlenségéről, mely szerint az megválaszthatja képviselőül azt, kit óhajt: a mentelmi bizottság előadójának véleményét pártolja.

Szilágyi Dezső kifejteni igyekszik, hogy itt oly tények forognak fenn, melyekkel szemben a bünvizsgálatnak szabad folyamatot kell engedni. Megjegyzi, hogy a bünpalástolással vádolt Horváth János árvapénztárnok ügyét sem lehet eldönteni, ha a palástolt büntény kiderithetésére nem adatik mód.

Veress Pál arra utal, hogy a mentelmi jog csak a szólás és sajtószabadság megvédésére irányulhat; közönséges bünügyben nem tartozik a mentelmi bizottságra a gyanuokok vizsgálata.

Az előadó zárszava után az elnök szavazásra bocsátja a kérdést; a mentelmi bizottság véleménye elfogadtatván a ház Csatár Zsigmond kiadását határozta el.

Ezután harmadszor felolvastattak a romániai szerződés ujra szövegezett pontjai, melyeket a ház megszavaz.

Következik a közlekedésügyi miniszter válasza Türk interpellatiójára.

Péchy miniszter az interpellátió első részére azt feleli, hogy a Károlyváros-fiumei vonalon némi emelés történt, azon törvény következtében, mely a szállitási adót behozta. A mi az interpellátió másik részét illeti erre azt válaszolja, hogy ugyan is a déli vasuttársulat azon árukat, melyek az ő pályáján maradnak és mennek tovább, olcsóbban viszi mint azokat, melyek azt elhagyva a magyar állami pályára mennek át, ép ugy, mint teszi azt Magyarország minden vasutja, mely lehetséges vagy lehetetlen concurrentiát viv más társulatokkal t. i. refactiák alakjában. Tehát nem directe, de a refactiák által térit vissza bizonyos összeget azoknak, kik az ő vonalán szállitanak tovább. Gyökeresen és alaposan a bajon segiteni másként nem lehet, mint ugy, hogy a refactiák kérdését, mely általános országos nagyfontosságu kérdés, törvényhozásilag megoldjuk, melyre nézve már tett intézkedéseket.

Türk kijelenti horvát nyelven, hogy a miniszter válaszát tudomásul veszi.

Elnök jelenti, hogy a holnapi ülés idejét falragaszokon fogja tudatni.

Ülés vége 1 óra 20 perczkor.

A főrendiház ülése decz. 21-én.

A mai főrendiház ülése ma nem kevésbé volt látogatott mint a tegnapi, a szépszámmal megjelent főrendi tagok és a karzatokat elfoglaló közönség betölték a házat. Az ülés mely 10 órakor kezdődött, délutáni 5 órakor ért véget. Elsőnek szólott Szögyényi Marich László, ki a kormány költségvetését elfogadta. Az utána szólók közül nem fogadták el a kormány költségvetését Desewffy, Rhédey, Schmidegg és Károlyi Ede grófok, mig Eötvös Dénes b. valamint Horváth és Gyürki főispánok ugy szinte Kálnoky gr. elfogadták ugy az adóemelést mint a költségvetést. Kálnoky gróf után Cziráky János gróf tartott hatásos beszédet, melyben különösen a kormány adóterveit támadta meg, utalt a régi gazdálkodásra és 8 év büneire, a jelen költségvetésre pedig azt jegyezte meg, hogy arról az mondható: Veszszen az adózó! éljen a rendszer, minthogy pedig az uj kormány ez elvből indult ki és az ország anyagi helyzetét nem hogy javitaná, hanem sulyosbitja, megtagadta a költségvetés megszavazását. Ezután szólottak még Tisza miniszter és Tomcsányi, ezzel az általános vita befejeztetvén a költségvetés 83 szavazattal 37 szavazat ellenében elfogadtatott.

Elnök: Majláth; jegyzők: Zichy, Vay, Batthyányi, Bánfi.

A miniszterek közül jelen vannak: Tisza, Széll, Perczel, Wenckheim, Trefort.

Zichy F. Viktor olvassa a mult ülés jkönyvét, mely észrevétel nélkül hitelesittetik.

Következik a napirend, a költségvetés folytatólagos tárgyalása.

Szögyényi M. László ugy a jövedelmi pótadóról szóló törvényt, valamint a költségvetést elfogadja. **Desewffy** Egyed gr. azt hiszi, hogy az uj adóemelést az ország meg nem birja, a mit bizonyit a tetemes adóhátralék is, mely tény a külföld előtt is alig fog adóképességünk felől kedvező véleményt terjeszteni, ennek folytán az adóemelést valamint a költségvetést nem fogadja el.

Eötvös Dénes b. azt látja, hogy az országban meglazult az alkotmányhoz és az intézményekhez való szeretet. Megszavazza a költségvetést.

Rédey László gróf ellenzi az előterjesztett budgetet.

Horváth István bereghi főispán az előtte szólók ellen, kik a költségvetést megtámadták, polemizál és felhozza, hogy azon megtakaritások, melyeket az ellenzék javasol, el nem fogadhatók.

Schmidegg János gr. szerint könnyedén csak azok szavazhatják meg az adófelemelést, a kik a napról napra fokozódó közkeszegényedést vagy nem ismerik, vagy nem akarják elismerni; de akik a viléken élnek, kik ezen elszegényedésnek tanui, kik naponként látják az adófizetésre való felszóltásokat, kik látják az adóhátralékok miatti executiókat kik látják, hogy naponként, hogy kerülnek dobra azon birtokok, melyek arra volnának hivatva, hogy éltető erőt adjanak ez agriculturországnak, meg nem szavazhatják.

De ha ezen törvényjavaslat csakugyan törvényerejére emeltetnek, ennek nem látná más eredményét mint azt, hogy az adóhátralékok ujból szaporodnának, mert nem teszi fel a pénzügyminiszterről, hogy ezen törvényt drákói szigorral végrehajthatná; mert akkor a nemzeti vagyont, magát a tőkét támadná meg, pedig az adót csak a nemzet vagyonának jövedelméből lehet behajtani. Ezek után kijelenti, hogy nem fogadja el a költségvetést.

TÁRCZA.

A maivilágból.

— Regény. —

Irta: **Tóvölgyi Titusz**

IV. Kötet.

X. Pletyka a városban.

(Folytatás.)

Az ut hirtelen meredekké vált, sok helyen kézzel kellett kapaszkodniok, s ha találkozik, kinek eszébe jut, felülről csak egy meglehetős követ nekik hengeriteni, lesodorja mind a hatot. — Lebajusz a sziklatetejéről egész kényelemmel lepufogathatta volna őket. Pedig Villámbaltával már ismét ott állt ak a szikla gerinczen és magukba térve nézték a merész expeditió vakmerő törekvését.

— És bizonynyal tudod, hogy ez a tiszt lőtte le a sztvorényit, — kérdé czimborájától Marczi.

— Hogy ne tudnám.

— Hadd jöjjön tehát a szédülőig, ott átadjuk neki, akiért olyan nagyon esengett.

A szédülő egy keskeny sziklapárkány volt, folytatása a hegyi utnak, csakhogy az egyik fal megszünt mellette, balkézről nem volt semmi támasz, csak egy mélység, mely több lehetett ezer ölnél. Jó fejjel kellett birnia, ki e párkány áthatolására vállalkozott, mindössze nem volt szélesebb két lábnál.

E párkány felett mintegy ötven ölre állt a két betyár, lábaiknál a Csernisztvorenyi hullája.

A hadnagy homlokáról hullt a verejték, agyában merész tettekről szóló mesék, országok határán átsuhanó hősi tények ábrándjai kóválygotak, kabátjának fehér szövetén látá csillogni a fényes érmet.

Az öt katona, minden képzelődés és ábránd nélkül, a kötelesség parancsát teljesitve lihegve kapaszkodott utána.

Villámbalta és Lebajusz a szikla szélére, a párkány fölé vonták a sztvorényi testét.

— Hallt! — szólt a hadnagy, amint a párkányhoz értek. — Minden ember vigyázzon, és egyenkint jöjjön utánam.

A katonák borzadva tekintettek a széditő mélységbe, a hadnagy előre lépett. Kardját balkezébe fogta, jobbjával az itt-ott kiálló fagyökerekbe, vagy csenevész bokrokba kapaszkodott. A katonák hasonlót cselekedve, néma engedelmességgel követték.

— Vigyázz, — susogá Marczi. — Tegyük egészen a szélére, hogy csak egy billentés kelljen neki. Ha intek, hát majd akkor.

A betyár lehasalt a kőre, s a mélység fölé nyujtózkodva nézé a katonák haladását.

Mindjárt átérünk, mondá a hadnagy, — s a dicsőség a mienk.

— Minden ember egy itcze bort és egy font hust kap!

— Megállj! — harsogott most egy, a leget megrázó hang a magasból, mely a hadnagy lábait a sziklához czövekelé.

Ijesztő suhogás, ütésszerü tompa csapódás s a katonák rémülve láták, amint a hadnagyot valami szörny, le a mélységbe ragadta magával.

Halálra ijedten álltak nehány pillanatig, aztán egymásután, ösztönszerüleg megfordultak, és mentek visszafelé.

— Igy kellett ennek lenni, — mormogá Marczi. A sztvorenyi halála meg lett boszulva, ugy hogy jobban maga se kivánhatta volna. És ezzel a mi dolgunknak is vége. Most tehát talpra, s a Czondrának vezető repedésen átbujva, kerüljünk a katonák elé.

Lefelé persze sebesebben haladt az öt cserepár, mint fölfelé tette.

Menésközben halkan morogtak egymáshoz valamit, aztán páni félelemmel tekintgettek fölfelé, nem zuhan-e ismét a nyakuk közé valami halálos itélet, és hogy az tulajdonképen mi lehetett, nem birták megfejteni. — Keze és lába volt, megragadta a hadnagy urat fülénél és vitte magával lefelé. Talán a pokolba. Talán ördög volt?

Amint a menedékes ősvényre értek, tőlük kitelhető sebességgel csörtettek lefelé, tüskön-bokron keresztül. Ha valaki rájok kiált, hogy: szaladj: bizonnyal kitöri nyakát közülök vagy három. — A helyett azonban egyszerre és hirtelen hogy valamenyben megfagyasztotta a vért, ismét ama rémletes hang harsant meg:

— Megállj!

Az öt katona halálsápadtan, reszketve mereszté szemét arra, amerről a hang jött.

Két marcziális alak állt előttük, s felvont fegyvereik csöve a katonák mellének volt szegezve.

— Nix mux! — kiáltá az egyik, kinek árvalányhaj bokrétáját negédesen csavargatta az erdei szél. — Lebajusz, láss a dolog után.

Lebajusz aztán a katonákhoz lépett, s mig Marczi valamennyire ügyelt, ő fegyverèt egyenként szegezve a mozdulni nem merőknek, saját fegyvereiket elszedegette tőlük.

— Nyalábba kell kötni, — mondá Marczi.

Lebajusz kivett szürujjából egy zsineget, s a katonák fegyvereit egy csomóba köté. Ezek remegő bámulással nézék ami történik, s rettegve várták, ami történni fog.

— Nem tudtok magyarul? — kérdé Marczi,

— Kicsit tudsz, — hebegé egy nagy ijedt szemeket meresztve a két rettenetes betyárra, minőkről a dajka regélt nekik sötét téli éjszakákon. — A többi szótlanul állt, és rémült agygyal kinos halálra gondolt. — Hát csak öten vagytok?

— Egy compania, — rebegé a katona.

— Hol a compánia?

— Zerdube.

— Na hát mars előttünk, menjünk a kompániát keresni.

A katonák megértették e szót hogy: mars! — és megindultak, — előre.

— Aki megszalad azt lelövöm, — jegyzé meg Marczj. Mond meg ezt a többi atyafinak is.

És igy mentek mendegéltek, az öt fegyvertelen katona elől, a két betyár utól, ezek kisérték amazokat.

— Amint vettem észre, mondá Lebajusz, — a hidegvölgyben rostokolnak.

A csapat most egy keskeny hegynyilához ért, hol a szük utat ismét meredek sziklafalak szegélyezték. Az itt-ott kiálló roppant kőóriások hézagai zöld mohhal voltak fedve, melyből galagonya és csipke bokrok meredeztek, mig a magas tetőn egy két előre hajló cser, vagy bikkfa kandikált le a széditő mélybe, melynek fenekén most katonáink, és embereink haladtak. Csak a hamvas bazalt falzatot, s a kék eget lehetett látni, a katonák mindkettőt a betyárok szolgálatába szegődöttnek képzelék most, és nem mertek istenhez fohászkodni, mert hátha az is egyetért velük...

Igy haladtak tehát szótlanul, mig végre egy tisztásra értek, hol a sárga gyepen mintegy harmincz katona heverészett.

— Na na! — kiáltá Villámbalta, amint foglyai egyszerre élénkebb mozgásnak indultak, csak lassabban, mert oda találok puffantani.

És a varázs hang ismét hatott, hanem a völgyben heverésző katonák felugráltak, s tisztjök közül csoportosulva, bámulva tekintettek az érkezők felé.

— Az ördögben! — kiáltá a vezénylő főhadnagy, ezek a parasztok fogoly katonákat hoznak. Ez szép kis komédia.

És annál nagyobb lett a bámulás, amint a foglyok és vezetőik közeledtek.

— Ezek betyárok! — mondá a tiszt. Csapatához fordult, s kardját kirántva kiáltá: „Richt euch!" A fegyverek csörögtek, a katonaság egy pillanat alatt sorban állt.

Most már várjunk. A kiváncsiság feszült volt, az érkező öt katonának halvány arcza elütően fehérlett a szürke köpönyeg felett. — Lebajusz vállán egy csomóba kötve ott villogott az öt szuronyos puska, Villámbalta hetykén emelte vállán a maga kétcsövü fegyverét.

A vezénylő tiszt egészen bevárta őket.

— Állj! — kiáltá most Villambalta hangja, s az öt katona a büvös hatalomnak hódolva, megállt öntudatlanul, mint a czövek.

Villámbalta előre lépett; a katonaság mereven bámulta e megfoghatlan jelenetet.

— Jelentem alásan hadnagy uram, öt katonát hoztam, ha szivesen vennék. — Ekkor megfogta fegyverének csövét, s agyával a tiszt felé forditva, átnyujtá azt neki.

— Nevem Villámbalta.

A tiszten, s a katonaságon látni lehetett a meglepetést.

— Egy kompánia katona még nem igen fogna el, ha magam is ugy nem akarnám. — Tetszik érteni magyarul?

— Értek, — mondá a tiszt. És ez az öt katona hogy került hozzátok?

— Merő jó szándékból hadnagy uram. Kötelességüket akarták teljesiteni vagy hatocskán, de nem tudták, hogy kikkel van dolguk.

— Hát a hatodik hol van?

— A sztvorényivel elmentek hadnagy uram oda, a hova nem kell paxsus.

Ki volt az? — kérdé a fogoly katonákhoz fordulva.

— A hadnagy ur!

— A hadnagy ur elesett? —

— A kapitány ur is.

A főhadnagy kissé elhalványodott, aztán összevonta szemöldökét:

— Örmester! — kötöztesse meg e gazembereket.

— Most már lehet, — jegyzé meg Lebajusz.

— Mikor hát nagy a vitézség, — mondá Marczi.

— Hiába kötik azt meg, — mondá a vezetőül szolgáló nagy kalapu tótok egyike. Ugy eltünik az, mint a köd. Majd másképen ide jött volna ugy-e?

— Nem tettünk-e bolondot pajtás? — szólt Lebajusz.

— A legjobban végeztünk, — válaszolá Marczi.

Ennyi volt igaz a pletyka Nr. 2-ből.

(Folyt. követ.)

Gyürki Abrahám gr. nógrádi főispán a kormány iránti feltétlen bizalomból megszavazza a budgetet.

Károlyi Ede gr. önámitáson alapulónak tartja a budgetet, mert a hiány sokkal nagyobb lesz, mint a pénzügyminiszter feltünteti és kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Kálnoky Dénes gr. megszavazza a költségvetést.

Cziráky János gróf a gondatlan gazdálkodásra nézve elfogadja az érvet, hogy csalódtunk de en méltóságos főrendek azon gondatlan gazdálkodásra vonatkozólag elfogadom azt, a mit igen t. barátom mondott. Ő azt mondá, hogy csalódtunk. Kérem, mikor valaki csalódik, csalódhatott önnön hibájából, de csalódhatik akkor is, a mikor mások által tévutra vezettetik és e részben daczára annak a mit Wenckheim Béla fölemlitett, nagyon sajnálnám akkor midőn általános szempontból kénytelen vagyok megbirálni a helyzetet és kitudja bizonynyal, hogy őt hozzá a barátság és tisztelet legszorosabb köteléke tüz, engedje, hogy részéről tiszteletteljesen felemlitse azt, hogy ezen csalódás főokozója az volt, hogy az előbbi időkben megelőzőleg a Ghyczy és a mostani pénzügyérek hivatalkodása idejét az ország elé oly rózsaszinü bilanczirozások terjesztettek, a melyek téves alapon nyugodva nem voltak realisak. Ezt annyival inkább is állithatja, mert ennek igazságát a mostani kormánynak uj tagjai is soha semmi körülmények és viszonyok közt kétségbe nem vonták. Ki késziti a bilanczozást? Késziti kétségtelenül mindig a pénzügyér. Ki birálja azt meg? A kormány. Ha tehát egy oly bilancz állitatott fel, a mely minket okvetlenül ezen kétes állapotba hozott, a mely azt láttatta velünk, hogy pénzügyeink sokkal jobban állanak, mint állanak valóban, és mi ennek folytán többet szavaztunk meg, mint az ország akkori állapota meg birt volna, ennek okozója az, ki ezen bilanczot nyujtotta, és igy ha ránk nézve áll a culpa, mindenesetre a maxima culpa azokat illeti, a kik e bilanczot előterjesztették.

Oda utalja továbbá Wenckheim bárót, hogy olvassa át mind azt a mit Tisza miniszterelnök 8 éven át beszélt és mindezek azt fogják bizonyitani.

Az adóemelésre térve ezeket mondja:

Azt, hogy az adóemelés a legkönnyebb mód, megengedi; ezt a mandarinok is szokták Chinában gyakorolni, hogy ha nincs pénzök azt mondják: adjatok pénzt, teremtsetek pénzt akárhonnan, nekünk pénz kell! (Nagy derültség.) Hanem azt, hogy a jövedelmi pótlékadó egyszersmind a legigazságosabb is legyen, azt csak akkor engedné meg, ha az valóságos incomta volna; de nem az, mert az egy Zuschlag minden nemü adóra, mely a pénzügyminiszter számitása szerint az adónak ötszörösitésével és bizonyos levonásokkal számittatik és vettetik ki. A mi az adóemelés kérdését illeti, mely alapját képezi az államköltségvetésnek, és azzal oly szoros kapcsolatban van, hogy egyiket a másik nélkül tárgyalni majdnem lehetetlen, azt fictiv jövedelemnek tartja, a mely azokra ugyszólván octroyáltatik, a kik a mostani terhet is a jelen szomoru viszonyok között elviselni alig képesek. Azt mondta a pénzügyminiszter, hogy az ország többsége támogatja a kormányt. Ha ez a törvényhozói termeken belüli állapotokra vonatkozik, ebben igaza van s e tekintetben a miniszterelnök is elmondhatja „Man gehorcht mir überall, wer kann mir Widerstehen, der Gesetzgeber grosse Zahl, ist treu mir ergeben". De ha azon kérdést tesszük fel, vajjon az országban létező azon nagyszámu egyének, kiknek módjukban volt, kiknek alkalmuk volt e kérdésekkel behatóbban foglalkozni, miként gondolkoznak, hogy az ország közvéleménye határozottan oda nyilatkoznék, hogy ezen terheket elviselni már az ország nem képes, bár ezt ő exczellentiája állásánál fogva talán el nem ismeri. Egyéb iránt csak mellékesen jegyzi meg, voltak kormányok, a melyeket roppant többség támogatott a törvényhozó termekben és még sem voltak az országban létező közvélemény tiszta forrásu kifolyásai mint Francziaországban Lajos Fülöp utolsó uralkodása idejében. (Élénk helyeslés.) Ezután áttér azokra, miket a pénzügyminiszter felemlitett.

Azért nem szavazza meg ezen államháztartási törvényjavaslatot, mert az az adófelemelésen sarkal, az adófelemelés pedig melyet ő magától egyátalában nem távolit el, s a melyre nézve azt mondja, hogyha az ország azon állapotban lesz, hogy azt elbirhatja, igenis megszavazná vagy ha most mindjárt előadatnának azon eszközök, melyek a teher elviselésére való képességet létrehozzák, ahoz hozzájárulna; miután azonban ez nem igy van, miután a zápor dulta „jajok" között, a mely országszerte hangzik, az adófizetők még inkább terheltetnek; miután részéről nem fogadja el azon eszmét, mely közbevetőleg legyen mondva annyit jelent, hogy „vesszen az adózó, éljen a rendszer" (Zajos tetszés) nem fogadhatja el és pedig azért mert az állam nem czél — hanem eszköz. (Élénk éljenzés). Még pedig eszköz arra, hogy az — megélhessen. Midőn ilyenek mendatnak akkor az elen neki kötelessége felszóllalni, mert nem akarja hogy az hangozzék: „vesszen az adózó — éljen a rendszer." (Élénk éljenzés.)

Ha ezen a lejtőn tovább indulunk, akkor be fog következni annak ellenkezője a mit a halhatatlan Széchenyi mondott — t. i. megforditva „hogy Magyarország nem lesz, hanem volt". Itt még csak azt akarja megjegyezni, hogy az adófizetők sulyos helyzete világszerte olyan, hogy egy más állam alig meri a jelen viszonyok közt a direct adófelemelést inditványozni.

S a Lajthán tul, hol kisebb a direct adó mint nálunk, mégis a direct adó felemlését nem látta helyesnek söt vészthozónak az ottani pénzügyér, érdekes e részben az ottani pénzügyminiszter előterjesztése; de ez Németországban is igy van. Azzal végzi előadását, hogy ezen adóemelési alapon indulva bekövetkeznék az a mit egy Lajthántuli egyházi férfi állitólag kétszáz évek előtt folyvást gyakorolva az akkori viszonyokra mondott „faciamus Hungariam miseram". A jelen költségvetést ezen alapon és alakban az általános tárgyalás alapjául nem fogadja el. (Élénk éljenzés.)

Széchen Antal gr, a miniszterium által előirányzott bevételek összegét vérmesnek tartja és azt hiszi, hogy az előterjesztett költségvetés is csak a mult csalódásait fogja növelni. Szóló nem tartja azt, hogy ha valamely budget általánosságban el nem fogadtatik, hogy ez a kormányzást lehetetlenné tenné, a kormányzást nézete szerint csak ugy lehet megakasztani, ha egy budget megszavaztatik, de annak használása a kormánytól megtagadtatik. A kormány által követett pénzügyi politikát nem helyesli s a költségvetést nem fogadja el. — **Tisza** Kálmán előtte szólókkal polemizál, a kormány álláspontját védelmezi, a költségvetést elfogadásra ajánlja. — **Schmidegg** és **Károlyi** Ede grófok személyes kérdésben szólottak. — **Tomcsányi** József főispán elfogadja. — **Tisza** miniszter utólagos felszólalása után a főrendiház 83 szavazattal 37 szavazat ellenében elfogadja a költségvetés a részletes tárgyalás alapjául. — Ezután megkezdetett a költségvetés részletes tárgyalása, mely a rendes bevételek 6-ik fejezetéig elfogadtatott.

Külföld.

A senatorválasztás a nemzetgyülésben mult csütörtökön 70 senator megválasztásáig haladván, a republikánusok és legitimisták koalitiója felbomlott s mindkét pártnak szabad eljárás engedtetett a még hátralevő öt senator megválasztásában. Másnap aztán a baloldal részéről Cissey hadügyminiszter és Wallon a február 25-ki köztársasági alkotmány teremtője, a jobboldal részéről pedig Dupanloup orleánsi püspök választatott be. A hátralevő két tag tegnap volt megválasztandó, azonban senkisem nyert kellő számu szavazatot. A megválasztott 73 senator közül 41 a balközéphez, 10 a szélsőjobbhoz, 8 a szélső baloldalhoz, 8 a Lavergne-csoporthoz, 5 a mérsékelt jobboldalhoz és 1, t. i. Audiffret-Pasquier, de csak névleg, a jobbközéphez tartozik. Ezek közt van 9 tábornok, 3 tengernagy, 1 ezredes, 9 akadémiai tag, 1 főpap, több iró, nagyiparos stb. — E statistika a legjobb bizonyiték arra, mily kevéssé áll a monarchikus organumok azon állitása, hogy az uj senatus csupa fölforgató elemekből áll.

Ignatieff stb. befolyásának hanyatlásáról tesz emlitést az orosz ügyekben egy idő óta avatott „France." A tábornok kezét gyanitották nemrég a kombinatiókban, melyek oda irányultak, hogy a török papirokat egészen elértéktelenitsék, a porta hitelét megsemmisitsék s igy az ottoman birodalom összeomlását Európában siettessék. Mindebben most már fordulat állott be, a mennyiben többé nem Ignatieff az orosz politika vezető feje; mert Gortsakoff herczeg, ki sokkal nagyobb barátja a békének, mint bármely más állam férfiu, tulsulyt szerzett nézeteinek s befolyása fényes diadalt aratott. Ez az oka, hogy Jomini, az orosz külügyminiszterium igazgatója, disponibilitásba helyeztetett, mivel egy követ fujt Ignatieffel.

Montenegro a „Tagblatt" szerint folyó hó 15-én kölcsönt kötött 5 millió frank erejéig 8 százalék kamattal al pari és 8 százalék törlesztéssel vagy pedig 400,000 frank félévi részletekben kilencz év alatt. — A kölcsön egy franczia és egy angol bankházzal köttetett.

A szláv felkelők vezére, Ljubobratics mint Ragusából irják, oda érkezett, hogy magát orvosoltassa, minthogy egészségi állapota, mióta a lóról leesett, nagyon meg van támadva. Mint barátai állitják, Ljubobratics mitsem akar többé tudni az ugynevezett montenegrói pártról s ezután saját szakállára akar müködni. Előbb az volt a hir, hogy Belgrádba megy, hova őt a felkelők közt levő összes szerbek követni fogják, s ott felkelő csapatokat fog szervezni, melyekkel a szerb határokon meginditja az ellenségeskedést a törökökkel. — Ragusában most egy idegen legió szervezésével foglalkoznak, melynek vezéreül Le Barbieu, ama franczia katonatiszt van kiszemelve, ki Tresieskánál egy török erődöt dynamittal légbe röpitett. E legióban olasz, szerb és osztrák stb önkénytesek fognak szerepelni s eddig állitólag 284 franczia, 390 olasz, 53 angol, 2 amerikai, 1 svéd, 83 görög és 22 német jelentkezett felvételre. A felvettek kötelesek jövő évi márcz. 1-én Suttorinában megjelenni.

Táviratok.

Torna, decz. 21. (Az „Egyetértés" távirata.) Torna megye mai közgyüléséből a közigazgatási bizottsági törvényjavaslat mellőzése iránt, valamint az önálló bank és önálló vámterület felállitása iránt egyhangulag feliratot határozott.

Bécs, decz. 21. Az urakháza megszavazta a nemzetközi méteregyezményt s az 1876-ki költségvetést a bizottság javaslata értelmében változatlanul elfogadta.

Versailles, decz. 21. A nemzetgyülés a még hiányzó két helyre Montaignac tengerészeti minisztert és Mallevillet választotta senatorokul.

Madrid, decz. 21. Jovellar Cuba főkormányzójául és Ceballos hadügyminiszterré neveztetett.

Bordeaux, decz. 21. A Gironde folyón két teherhajó összeütközött; az egyik elmerült, a másik megsérült.

Uj-York, decz. 21. Portoricoban erős földrengés volt, mely Arecivot csaknem egészen szétrombolta.

Bécs, decz. 21. Hitelrészvény 202.80 — Angol-osztrák 93.—. — Galicziai 205.50 — Lombard 111.80. — Államvasut 299.50. — Trámvay 86.—. — Rente 69.35 Hitel sorsjegy 166.50. — 1860. 112.— — Napoleond'or 9.15— 1864. 132 — Arany 5.37 — Ezüst 106.30 — Frankfurt 55.85 — London 113.70. — Porosz pénzutalvány 169.10. — Unio-bank 75.— — Török sorsjegy 30.25. — Alt. épitő-bank 8.50. — Angol épitőbank 21.75. Magyar földhitel —.—.

Ujdonságok.

A hivatalos lapból. Kinevezések: Kürthy Emil lévai járási segédszbiró a budapesti kir. tvszékkez aljegyzővé, — László József telekkönyvi főbiztos a kaposvári kir. tvszékhez II. oszt. segédtelekkönyvvezetővé, — Budatinszky Benő p. ü. fogalmazó p. ü. titkárrá neveztetett ki.

Névváltoztatás: Ebszth János derékegyházi lakos vezetéknevét „Edelényi"-re változtatta.

Az országos nöiparegylet javára Berecz Ant. tanár által vasárnap este tartott előadás sikerült. A posta-épület egyik nagy terme tömve volt közönséggel, mely körülmény jelen viszonyok közt örvendetes jelenségnek tekinthető, mivel nemcsak a jótékony czélra hozott jövedelmet, de arra is bizonyságul szolgál, hogy a közönség élvezetet kezd találni a népszerü előadásokban. A két óráig tartó előadás melyet előadó különösen a villanyosság köréből érdekes mutatványokkal kisért, folyvást lekötötte a hallgatók figyelmét. — Ilyen előadás még kettő lesz jan. 2. és 9-ikén mindkettő a posta-palota második emeletén. Mindkét előadásra előre kaphatók a jegyek 1 frtjával Aigner Lajos könyvkereskedésében (váczi-utcza 18. szám) s az egylet elnökénél Kühnel Ignáczné urnőnél (nemzeti szinház épület I. em.) Egyes előadásokra csak az előadás napján a pénztárnál adnak jegyeket 50 krért.

A kir. József-müegyetemi ifjusága ujabb jelét adá komoly törekvésének és életrevalóságának a kebelében alakitott „Takarékossági Egyesület" létre hozatala által. Ezen egyesület czélja: egyesülés és összetartás által oda törekedni, hogy a müegyetemi hallgatók tanulmányaik folytatására és megélhetésökre kellő szükségleteket, mennél olcsóbban megszerezhessék. E czélból az egyesület igyekszik a tagok számára kiadásaiknál kedvezményeket kieszközölni, és szükleteik beszerzésénél az egy helyen való megrendelés által a kereskedőktől és iparosoktól előnyös árleengedést és az áruk jóságáért jótállást biztositani. — Az egyesület eszméje már régebben megvolt a müegyetemen, de nagyobbszerü eredményeket csak a f. évi april hóban történt ujjáalakitás és szervezkedés óta képes fölmutatni. Az egyesület alapszabályai a belügyminiszteri záradékkal ellátva visszaküldettek és igy a végleges megalakulás lehetővé vált. Az egyesület tagjainak száma eddigelé a 400-at fölülmulja.

A honvédség köréből. A honvédelmi miniszter közelebb körrendeletet menesztett a csapatokhoz, melyben tudatja, hogy azon helyeken, a hol katonai tudományos egyletek vannak, ezek helyiségeiben a honvédtisztek számára rendszeresitett magyar előadások tartathatnak.

A nemzeti szinház pályázati hirdetései. II A nemzeti szinház igazgatósága 100 arany pályadijat tüz ki egy, a magyar életből meritett eredeti, a legtágabb értelemben vett s egy egész estét betöltő középfaju szinmüre. E szinmü lehet egészen komoly vagy kisebb-nagyobb mértékben a komoly és vig elem vegyülete, de kerekded cselekvénynyel. Tárgya épen ugy lehet mesekori, történeti, mint jelenkori; benne zene és énekkarok is alkalmazhatók, s belőlük a látványosság sincs kizárva, azonban oly határozott kikötéssel, hogy ez utóbbi nem czélul, hanem csak eszközül használtassék s a cselekvény által inlokolt s azzal szoros kapcsolatban legyen; valamint d00 arany pályadijat tüz ki egy, a jelenkori magyar miveltebb társadalmi életből meritett, prózában vagy versben irt szomorujáték vagy drámára. A nyertes müvek a pályadijon kivül a nemzeti szinháznál szokásos jövedelmi harmadokban és százalékokban is részesülnek; de előadási joguk Budapesten kizárólag a nemzeti szinházé. — A pályadij az elsőre október 1-én, a másodikra 1876. november 1-én a többi közt legjobb münek osztatlanul adatik ki, ha az értékénél fogva egyszersmind előadásra is méltónak találtatik. — A pályadijat egy a nemzeti szinház drámai igazgatója által irókból és szinészekből alakitandó öt tagu bizottság fogja az igazgató elnöklete alatt odaitélni. — A pályamüvek tisztán, idegen kézzel leirva, lapszámozva és bekötve, a szerző nevét rejtő jeligés levéllel 1876. szeptember 1-jéig bezárólag, alulirt titkárhoz küldendők be; azontul érkező darabok nem pályázhatnak. — A pályanyertes mü kinyomatási joga az igazgatóságot illeti és a szerzőt abból illető tiszteletdijat a kiadóval kötött szerződés határozza meg. — A pályamüvek nem adatnak vissza. — Budapest, deczember 16-kán, 1875. Csepregi Lajos, titkár.

Birói kinevezések s áthelyezések. A szalontai járásbirósághoz: Bilkey Pap Mihály nyugalmazott alügyész; a szepes-szombathelyi járásbirósághoz: Engelmayer József lőcsei törvényszéki jegyző; és albiróvá a bogsáni járásbirósághoz: Prostean Miklós lugosi törvényszéki jegyző neveztetett ki, — továbbá Varga Flórián kisjenői kir. járásbiró a karczagi kir. törvényszékhez, Ratkovszky Károly oraviczabányai kir. tvszéki biró a temesvári kir. tvszékhez, Weisz Gusztáv szepesszombathelyi kir. járásbiró a szepesváraljai kir. járásbirósághoz és végre Gruber Iván szegszárdi kir. tvszéki biró a tamási kir. jbsághoz járásbirói minőségben áthelyeztetett.

A sziniképezde növendékei 1876. évi január 17-én, a zenekedvelők egylete helyiségében (bálvány-utcza 10. sz.) zártkörü tánczvigalmat rendeznek. Belépti jegyek a meghivó előmutatása mellett a képezde helyiségében (kerepesi ut, nemz. szinház épület, 3-ik emelet), d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig válthatók. Személyjegy 3 frt, családjegy két személyre 5 frt, — három személyre 6 frt 50 kr., — négy személyre 8 frt.

Helybenhagyott alapszabályok. Az egri egyházmegyei irodalmi egylet, a dettai önkéntes tüzoltó egylet, s a nagysomkuti olvasókör-nek alapszabályai a kir. belügyminiszterium részéről, az egri önsegélyző-egylet és a rónitzi általános tisztviselői élelmezési egyletnek alapszabályai pedig a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium által a törvényes bemutatási záradékkal ellátattak.

Hajtó vadászat. A pannonhalmi főapátság szentiváni és hecsei birtokán f. hó 16-ikán igen érdekes hajtóvadászat rendeztetett, melyben mintegy 80—90 fegyveres vadász és 100-nál több hajtó vett részt. A vadászat reggeli 8 órakor kezdődött s fényes eredménynyel végződött, a mennyiben összesen 380 drb nyul lövetett, ezenkivül még két róka, egy szép példány sas és több fogoly is esett.

Dobos és társai ügyében a törvényszék befejezte eljárását. Az itélet szombaton kimondatott. Dobos tartása olyan volt — irja a „Debreczen" — mint ezelőtt, csak sápadtabb arczczal jártatá végig néha a hallgatóságon szemeit. Blaga Juonon épen semmi változás nem volt észlelhető; bátor arczczal és tekintettel nézett folytonosan az itéletet hirdető elnökre és a birákra. Katona Gábor azonban megtörve testben és lélekben, a sürü borosták alól is rendkivül kitetsző halvány beesett arczczal és folyvást lehorgasztott fővel hallgatá végig az itéletet. A három főbünös közül, kikre a kir. alügyész a halálbüntetést kérte szabatni, a törvényszék csupán kettőre: Dobosra és Blagára mondta ki a kötél általi kivégzést. Katonára pedig 15 évi közmunkán töltendő sulyos börtönbüntetést mért. Siri csend uralkodott a teremben, a hallgatóság az elitéltek arczára tekintett, — ezeken azonban nem volt változás észlelhető. Csupan midőn az elnök kérdé mind háromtól: felebbeznek-e? Blaga és Katona igenlő feleleteket adtak. Dobos azonban, egészen elérzékenyült hangon mondá: Minek felebbezzem, akár most, akár később, ugy is csak az lesz a vége! Mind azonáltal védőügyvéde a felebbezést bejelenté. A többi czinkostárs közül ki 1 és fél, ki egy, ki fél évre itéltetett el.

Öngyilkosság. Tegnap este 1/29 órakor a lánczhid budai oszlopáról egy jól öltözött fiatal ember vetette megát a Dunába. Egy épen arra menő inas észrevette szándékát még a tett elkövetése előtt, lábánál fogva megragadta az öngyilkost abban a pillanatban, amint az a hid karfájára vetette magát, azonban czélját nem érte el s jó szándékáért egy rugást is kapott, a mit a neki keveredett öngyilkos utolsó jutalmul mért bordáinak.

Himlö a katonaság között. A Svarcsán székelő 89-ik számu honvédzászlóalj legénysége között himlőbetegség ütött ki. Felterjesztés tétetvén az ottani egészségügyi viszonyok kedvezőtlenségéről a zágrábi VIII. honvédkerületi parancsnoksághoz, az a betegséggel szemben kellő óvintézkedéseket léptetett életbe.

A katonakötelezettek összeirása alkalmával a főváros első kerületében (Pesten) 2446, második állitási-kerületében (Budán) 712, harmadik összeirási kerületében (Ó-Budán) pedig 329 egyén iratott össze. Ezenkivül összeiratott nem budapesti illetőségü egyén 4200, s az anyakönyvbe be van jegyezve mint feltalálhatlan 3565 egyén.

Jóvá nem hagyott épitési tervek. A fővárosi középitési bizottság tegnapi ülésében elutasitotta Müller K. J. épitési tervezetét, ki a régi postautczában egy háromemeletes házat akart épittetni, mivel a fenálló szabályok szerint oly keskeny utczában csak kétemeletes házak épitése van megengedve. — A nemzeti szinháznak átellenében lévő Vigyázó-féle házon több nagyobb javitást tervelt a tulajdonos. A bizottság e kérvényt szintén elutasitotta, mivel Vigyázó ur oly helyzetben van, hogy uj épületet emelhet telkén.

Elárverezett uradalmak. [Borsodban nem rég elárverezték a sályi uradalmat. Ez uradalom nehány évvel a szabadságharcz előtt az Eötvös család tulajdonát képezte, s most már negyedik kézbe kerül. Először egy Amerikából hazatért magyar, Schwartzer borkereskedő vette meg, ez báró Wimpfennek adta el a birtokot, kitől bizonyos Lasky egykor egy bécsi bizományi üzlet tulajdonosa s a hadsereg szállitója vette meg, ki azonban most tönkre jutott. — Glatter Henrik gálvacsi uradalma, mely egykor a gróf Csáky család tulajdona volt, nem rég szintén dob alá került. Emlitésreméltó, hogy az árverés eredménye a birtokokat terhelő adósságokat egyik esetben sem fedezte. Igy a 250,000 frtra becsült galvácsi birtok, mely 150.000 frt törlesztési kölcsönnel volt terhelve, 94,000 frtért adatott el, a sályi uradalom pedig, mely 450,000 frtra volt becsülve s csak 300,000 frtnyi adósság által terheltetett, 278.000 frton kelt el. Mindakét birtokot bécsi bankárok vették meg.

Jellemzö. A nagykikindai törvényszék előtt a német-szerb-csanádi takarékpénztár 19 kr. erejéig egy váltót pörölt be. A törvényszék hosszasb folyamatu per után a takarékpénztárt keresetével elutasitotta s egyuttal 49 frt 50 kr. perköltségben marasztalta el.

Chanuka-ünnep. A pesti izraelita hitközség fiárvaházában (holló-utcza 11. sz.) az ez idei chanuka-ünnepély f. hó 22-én este 1/26 órakor fog megtartatni, melyre ez intézet pártfogói s barátai tisztelettel meghivatnak.

A beszterbányai ügyvédi kamara közhirré teszi, hogy Petyko Béla beszterczebányai ügyvéd kir. közjegyzővé történt kineveztetése folytán ezen ügyvédi kamara ügyvédi lajstromából saját kérelmére kitörültetett.

Elszegényedett bárók. Máramarosmegye egyik oláh falvában, Rozávlián, a báró Pichler-család néhány tagja roppant nyomorban él. Az illetők már egészen eloláhosodtak, s az ottani szegény lakosok módjára élnek. Nyáron sertéspásztorok, télen pedig kályhafütők. A báró Pichler-család többi tagjai Ausztriában igen kedvező anyagi viszonyok közt élnek.

Születések és halálozások a fövárosban. A lefolyt héten élve született 249 gyermek, elhalt 171 személy; a születések tehát 77 esettel mulják felül a halálozásokat. — Az élve szülöttek közt volt 762 törvényes, 73 törvénytelen; nemre nézve 118 fiu, 131 leány. — Halva született 17 gyermek, köztük 10 törvényes, 7 törvénytelen. — A halottak közt volt 95 férfi, 77 nő, egy éven aluli gyermek 46.

Házassági ajánlat. Egy emberélet megmentése forogván szóba, felebaráti kötelességből átveszszük egész terjedelmében a „N. L." nyilt terében megjelent következő közleményt: A magános életet 38 éves koromig életvidoran töltém; — azonban 15 esztendőn át alkalmam volt tapasztalni, hogy a magános élet minden kedvemet az élethez lassanlassan elveszi, sőt embergyülölővé alacsonyodom. Egy orvos barátom, a keserü tapasztalatok után most mintegy 10 éve, ama tanácsot adá, hogy szerezzek magamnak egy nőt, ki fél annyi idős, mint én vagyok. Felhivom tehát azon t. hölgyeket, vagy (legroszabb esetben) özvegyeket, kiknek hajlamok van a férjhezmenetel iránt, legyenek szivesek arczképük becsatolásával egy levelet a balassa-gyarmati póstahivatalhoz poste-restante B. Gy. betük alatt juttatni, melyben hitvestársi szándékukról meggyőződhetem. Ámi engem illet, jól megtermett, veresbe játszó bajusz és szakálu (agg) legény vagyok, hajamat az illető kivánsága szerint fogom rendezni; fris egészségem hosszu élettel biztat, s minden férji kötelmek teljesitésére biztosit; vagyonom annál több lesz, minél többet hoz a menyasszony; ennélfogva megkivánnám, hitvestársam inkább kövérebb mint soványabb, inkább gazdagabb, mint szegényebb legyen, az évekre tekintet nélkül. B. Gy. — Pályázzanak tehát hölgyeim, a kik megfelelnek a kellékeknek, és lelkiismeretöket egy szerencsétlen agglegény halálának közvetett előidézésével terhelni nem akarják.

Uszó dynamit a Dunán. A bécsi keresk. miniszteriumhoz még a mult évi áprilisban 4 ládácska dynamit mustrát nyujtott be a Tausz czég. A ládácskák a miniszterium raktárába kerülve, ott hevertek mindaddig, a mig a bremerhaveni szerencsétlenség hire idáig nem jutott. E szerencsétlenség hirére azonban támadt ijedelem, előkeresték a porlepte veszedelmes tartalmu csomagokat s elküldték azokat a rendőrigazgatósághoz azzal a felhivással, hogy haladéktalanul vettesse a Dunába. A kivánság teljesedésbe ment. Este felé azonban egy a Duna mellett járó rendőr meglátta a Dunán uszó ládákat, rosz dolgot sejtett, hirtelenében ladikba vetette magát s hosszas erőteljes evezés után kifogott kettőt a vizből, de pusztán ijedelme okául, mert a ládákra rá volt irva, hogy dynamitot tartalmazott. Minthogy azonban nem két, de négy hasonló láda vettetett a Dunába s igy a ki nem fogottak most csendesen usznak a fekete tenger felé, könnyen megtörténhetik, hogy a szekrények Magyarországon a patra vettetnek, s e soroknak czélja, hogy a feltalálás esetében azokat a legnagyobb elővigyázattal kell kezelni. A szekrények szivarláda alakuak, s ezeknél valamivel nagyobbak. Mindegyik dynamittal s más nitroglycerin-készitménynyel telt gömbölyü palaczkocskákkal van megtöltve.

A föváros közegészségi állapota. A főváros közegészségi állapota a lefolyt hóban az előző hóhoz viszonyitva, a betegforgalmat tekintve, kedvezőtlenebbnek nem modható, a mennyiben a betegforgalom 6 orvosi kerületben ugyan némileg emelkedett, de szintén 6 orvosi kerületben jelentékenyebben csökkent, mig egyben a mult havival egyenlő maradt. Az előfordult kóralakok közül a légzőszervek hurutos és lobos bántalmai mellett a csúz voltak leggyakoriabbak. Vörheny, himlő és a roncsoló toroklob — bár járványjelleget nem öltöttek — de a már mult hóban is észlelt szaporodásukban előrehaladtak. A halálozás 16 esettel volt több, mint a mult hóban, mig az élveszülöttek száma a mult havinál 71-el kevesebb volt. Folyó évben eddigelé november hó végeig élveszületett összesen 12,181 egyén, elhalt ugyanez idő alatt 11,024 s igy eddigelé a születések tulja 1147. A halál-okok közül, mint rendesen, e hóban is legnagyobb áldozatot követelt a tüdővész, mely azonban e hóban volt 16%, mult hóban 18.5%, az előtti hóban is már csökkenve 20.90%-ot tett ki. A bélhurut 4.8%-kal még tért foglalt. A roncsoló toroklob csökkent (augusztusban 14, szeptemberben 22, októberben 25, most 17), ellenben szaporodtak a vörheny (előző hónapokban 16, 33, 31 most 40), a himlő (előzőleg 7, 23, 23, most 27) a croup (mult hóban 10, most 20 esettel.

November hó négy hetében a halálozás következő volt az egyes kerületekben:

I. kerületben	elhalt 36 fi,	28 nő	összesen	64.
II. "	" 22 "	19 "	"	41.
III. "	" 28 "	22 "	"	50.
IV. "	" 17 "	11 "	"	28.
V. "	" 21 "	15 "	"	36.
VI. "	" 46 "	39 "	"	85.
VII. "	" 46 "	58 "	"	104.
VIII. "	" 57 "	65 "	"	122.
IX. "	" 32 "	29 "	"	61.
X. "	" 9 "	12 "	"	21.
Kórházakban	elhalt 127 fi,	74 nő	összesen	201.
Mindössze	elhalt 441 fi	372 nő	együtt	813.

Rövid hirek. A nemzeti szinház igazgatósága 200 frttal a budai zeneakadémia alapitói közé lépett. — **Felakasztotta magát** Senján István 84-ik zászlóaljbeli honvédőrmester, ki csak rövid idő előtt javaslatba hozatott szorgalma és igyekezete folytán jutalomdij elnyerése végett. — **A sugáruti lovarda** állványa tegnap összeomlott, minél fogva az ott foglalkozó ácsok közül többen megsérültek. — **Megszökött** a nagyváradi kir. törvényszék fegyházából folyó évi deczember hó 19-ére viradóra Gyöngyösi Mihály, ki husz évre volt elitélve.

Tudatjuk a tisztelt olvasó közönséggel, hogy Pétery Károly kitünő könyve a „Jezsuiták"-ról, szerkesztőségünkben még mindig megszerezhető 1 frtjával. Megrendelések a legnagyobb készséggel teljesittetnek.

Közgazdaság.

Gabnaüzlet. Budapest, decz. 21. Kész buzában az igen csekély kinálat daczára az irány lanyha a vételkedv csekély, s az árak változatlanul névlegesek. Alig 10,000 m. adatott el, rozs szilárd, árpa és zab árai szintén változatlanok.

Határidőre nincs kötés, az árak névlegesek: buza tavaszra 4.92—4.97; zab tavaszra 2.42—2.44; tengeri, bánáti május—juniusra 2.65—2.28.

Értéktözsde. A mai forgalomban meglehetős szilárd irány mutatkozott, az üzlet azonban nagyobb terjedelmet nem öltött. Bankok és befektetési értékekből fordultak elő a legtöbb kötések, melyek szilárd árfolyamokkal kerestettek maradtak. — Gözmalmokból egyesek valamivel olcsóbban kerültek a piaczra.

Az előtözsdén osztrák hitelrészvények 205 frt 80 kr. és 204 frt 60 kr. között mozogtak. — A déli tőzsdén pedig 205.20 után 204.70-re hanyatlottak, magy. hitel részvények 187-en, magyar földhitel részv. 55.75—58-ig, municipalis részv. 8.85—9-ig, takarék és hitel részvények 22-en vásároltattak. Pannonia gőzm. részvények 540-en keresve voltak, „molnárok és sütők" gözm. részv. 288-on vásároltattak, Victoria gőzm. részv, 176-on kinálva maradtak. Magyar vasuti kölcsön kötvények 101.50-en magyar földhitelintézeti részv. társ. záloglevelek 85½ — 85¾-en, magyar sorsjegyek 76.50-en keltek. Külföldi váltókból: német bankhelyekre 56.10—56.20, és német pénztári jegyekből 56.25-ön eszközöltek kötéseket.

Idöjárás. Borus mogorva idő; légmérséklet reggeli 7 órakor — 2·2 C.

A pesti kereskedelmi bank záloglevelei a m. k. pénzügyminiszteriumnak egy ezen banknak kérelmére kiadott rendelete folytán az állam és magyar felek közötti ügyletekben m. k. pénzügyi hatóságoknál és hivataloknál leteendő biztositékul tőzsde értékben de nem a névszerinti értéken felül jövőre elfogadtatnak.

Sorshuzás. Az erdélyi földtehermentesitési kötvényeknek az 1875-ik év II-ik felére meghatározott XX-ik kisorsolása folyó évi deczember hó 31-én délelőtt 9 órakor az alólirt igazgatóság hivatali helyiségében (Buda-vár, m. kir. belügyminiszterium) nyilvánosan fog megtartatni.

Az aradi gazdasági egylet 1876. évi január 30-ikán Aradon, egy gabna-tisztitó, szelelő és osztályozó rosta, és kézi erőre alkalmazott kukoricza morzsoló gép kiállitást rendez. — A kiállitandó gépek szállittatása az aradi indóházig a tulajdonosokat illeti ezen alkalomra, azonban a dijak mérséklése iránt a kellő lépések már megtétettek. Az indóháztól a kiállitás helyére és vissza a szállitás és felügyelet az egylet költségén történik; száraz és téres helyiségről gondoskodva van. — A kiállitani szándékolt gépek számáról és minőségéről legfelebb január 25-ig az egyleti titkár értesitendő. Kiállitható minden oly gép és eszköz, mely a gabna tisztitására vagy osztályozására szolgál, minden kézi erővel hajtható kukoricza morzsoló gép.

Sorshuzás. A jótékony czélokra szánt V-ik magyar királyi államsorsjáték tegnap 5 ó. történt huzása a következő főnyereményeket eredményezte: a főnyereményt (100,000 frttal) nyerte 2129. s. 70. sz.; 20,000 frtot nyert 2796. s. 98. sz.; 5000 frtot nyernek 101. s. 37. sz., 2039. s. 32. sz.

A takarék- és hitelegylet kára, melyet Keller okozott, az „U. Ll. szerint 250,000 frt, továbbá a Glatz, Holzwarth és Schubert czégnél szenvedett veszteség mintegy 200,000 frt, mig a további károk 300,000 frtra tehetők, mely körülbelől 700,000 frtra menő veszteséggel szemben a tartalékalap 345,000 frt s az idei nyereség 90,000 frt ugy, hogy a részvénytőkéből mintegy 265,000 frt megy veszendőbe. A 250,000 frtból 160,000 frt a bécsi hitelintézet kárára, 90.000 frt pedig az ált. hitelbankéra esik.

A budapesti keresk. és iparkamara Kochmeister elnöklete alatt tegnap ülést tartott, melyen az osztrák nemzeti bank helybeli fiókintézeténél üresedésbe jött igazgatói és váltóvizsgálói állomások betöltése került szőnyegre. Igazgatóul Kerstinger, censorokul Machlupp, Altschul, Brüll J., Schlesinger József, Neumann I., és Basch Fülöp választatták s fognak ajánltatni a banknak. — Végül váltótörvényszéki ülnökül Volny József hozatott javaslatba.

A magyar ált. földhitel részv. társulat által kibocsátott zálogleveleknek tegnapelőtt, f. hó 20. megtartott nyilvános kisorsolása alkalmával a következő számok huzattak ki: I. 1871. évi sorozat. 5⅝% záloglevelek: **B.** betüs (1000 frtos) 42 280 454 512 734 823 856 1000 1024 sz. — **C.** betüs (500 forintos) 168 177 sz. — **D** betüs (100 frtos) 5 73 139 sz. — 6%-os záloglevelek: **A** betüs (5000 frtos) 7 sz. **B** betüs (1000 frtos) 3 268 648 sz. — **D** betüs (100 frtos) 282 sz. II. 1872. évi sorozat: 5½%-os záloglevelek: **A** betüs (5000 frtos) 55 sz. — **B** betüs (1000 frtos) 85 184 628 sz. — **D** betüs (100 frtos) 315 sz. 6%-os záloglevelek: **A** betüs (5000 frtos) 7 sz. — **B** betüs (1000 frtos) 213 223 516 630 646 662. 12. — **D.** betüs (100 frtos) 57. 285. 304. sz. III. 1875. évi sorozat. 5½%-os záloglevelek. **B.** betüs (1000 frtos) 41. 2.70. sz. — **C** betüs (500 frtos) 144. 145. sz. — **D.** betüs (100 frtos) 27. 28. 34. 41. sz. — 6% záloglevelek: B. betüs (1000 frtos) 3. sz. — **C.** betüs (500 frtos) 14. sz. — **D.** betüs (100 frtos) 70. sz. Az itt elősorolt záloglevelek 1876. évi április 1-től kezdve a társulat-főpénztárnál (Budapest IV. Deák-utcza 2. sz. I. em.) teljes névértékben fognak beváltatni; ezen határidőn tul a kisorsolt záloglevelek kamatozása az alapszabályok 115. és 116. §-ai értelmézen megszünik. A társulat által a lefolyt években foganatositott I—VI. kisorsolás alkalmával kihuzott záloglevelek közül, melyeknek kamatozása a kihuzatásokat követő három hónapon tul megszünt, még a következők nem váltattak be: I. Az 1871. évi sorozatu 6%-os záloglevelek közül: nyolcz **B** betüs a 19 21 26 45 129 225 226 272 — egy **C** betüs a 35, és három **D** betüs a 92 95 123 sorszámmal. II. Az 1872. évi sorozatu 5½% z. l. közül egy **C.** betüs a 74. sorszámmal. III. Az 1872. évi sorozatu 6%-os z. l. közül: egy **B** betüs 149 — egy **C** betüs a 91 és két **D** betüs a 94 és 230 szorszámmal. Az esetre, ha ezen kisorsolt, de be nem váltott zálogleveleknek azon kamatszelvényei, melyeknek lejárata a beváltásukra kitüzött s annak idején közhirré tett napon tulesik, a végleges beváltáskor hiányoznának, ezen hiányzó kamatszelvények névszerinti értéke a tőke kifizetésekor fog a tőkeöszszegéből levonatni.

A keleti marhavész állásáról f. évi deczember 16-ig terjedő hivatalos jelentések szerint. Magyarország ugyszintén Horvát-Szlavonország területe vészmentes. A Határőrvidéken: az uj-gradiskai határkerület Petrovosello községében és Brood városban uralg. Az osztrák tartományokban: Dalmátiában: Gomila, St.-Stefano, Ratisevina, Podi, Trebesin, Kameno, Brosic, Pogdasic, Krtole, Orahovac, Strp, Morinje, Dragalj, Unirina Zvecava, Dragosevo-Selo. Knezlac, Sutvara Klinci, Mrkovi, Radovianic, Osojnik-Doljani, Stuppa, Klisevo, Ragusa községekben és Ragusa-Vecchia kerületben; Bukovinában: a novosielitzai vesztegeldében uralg.

Nemzeti szinház. Szerdán, deczember 22-én. „A trónkereső." Eredeti szomorujáték 5 felv. Irta Szigligeti.

Népszinház, decz. 27. Bérleten kivül fölemelt árakkal. Először: „Utazás a földkörül 80 nap alatt" Látványos szinmü zenével, énekkel és tánczczal, J. Verne regénye után irta Csepreghy Ferencz. Az összes diszleteket festették Brioschi, Kautzky és Burghardt, a bécsi udvari nagy opera festői. I. kép. Egy merész fogadás Londonban. II. kép. A szuezi kikötő. III. kép. India ős erdeiben. IV. kép. Ember áldozat. Menekülés elefánton. V. kép. A kalkuttai törvényszék előtt. VI. kép. A kigyók szigetén s a bajadérek ligetében. VII. kép. A Pacific-vasuton Amerikában. VIII. kép. Az amerikai rézbőrüek között. IX. kép. A hajó belsejében. X. Katasztrófa a nyilt tengeren. XI. kép. Hajótörés a szárazon. Liverpool. XII. A londoni Reformklubb révében. A jegyek a 27-ki előadásra pénteken fognak kiadatni.

Felelős szerkesztők:
Csávolszky Lajos és Szederkényi Nándor.

*

BILLEK W.

asztalosmester és ládakészitő Budapesten,
Ó-posta-utcza 3-ik szám
készit mindennemü

ASZTALOSMUNKÁT,

elvállal mindennemü

BUTOR-JAVITÁST

és

FÉNYESTÉST

legpontosabban és a legolcsóbb árakon.

Posta-málhaládák minden nagyságban árjegyzék szerint
Könnyü postaládak árjegyzéke.

szám	hosszu	széles	magas	frt kr.
000	8	5½	4¼	13
00	10	6¼	5	16
0	12	7¼	6	25
1	14	8¼	6½	30
2	16	8	6½	35
3	18	9¼	7	40
4	20	10	7½	45
5	22	11	8	55
6	24	12¼	8½	65
7	25	13½	8¾	75
8	26	14¼	9	85
9	28	15½	9½	1.—
10	30	16½	10	1.15
11	32	17¼	10½	1.30
12	34	18	11¼	1.45
13	36	19	12	1.65
14	38	20	12½	1.75
15				

Egyuttal a t. cz. közönség figyelmeztetik hogy a nálam készi tett ládák 2 számmal nagyobbak mint másoknál.

Butor-gyári-raktárai
Herzfeld J. és Társa

Budapest országut 2. sz. és rostély-utcza.

Uj jelentékenyen leszállitott árjegyzék.

1 pár 1 ajtós chiffon 38, 40, 45 frt.
1 „ 2 „ „ 48, 52, 58, 65, 70—110 frt.
1 „ agy 22, 25, 28, 34, 38, 45, 55—90 frt
1 drb. 1 ajtós mosdó szekrény 13, 15, 17 frt.
1 „ 2 „ „ 18, 20, 25 frt.
1 „ éjeli szekrény 6, 7, 9, 10, 13, 22 frt.
1 „ credencz 25, 32, 36, 45, 65—120 frt.
1 „ étkező asztal 18, 22, 28, 36—50 frt.
1 „ salon asztal 12, 18, 22, 30, 40—70 frt.
1 „ iró asztal 16, 22, 32, 42—90 frt.

Ülő-Butorok

1 rips garnitura 1 Kanapee 6 Fauteuil 120—130 frt.
1 goblin „ 1 „ 6 „ 140 frt.
1 franczia goblin himmzett medaillonnal 190—230 frt.
1 selyem garnitura 1 Kanapee 6 Fauteuil 180 frt.
1 garnitura rips és goblin 1 Kanapee 6 szék 55—70 frt.
1 diván 22, 28, 40 frt.
1 ottoman 35, 45, 55—80 frt.

Fontos vidéki vásárlók számára.

Egy legujabban életbe léptetett intézkedés következtében képesek vagyunk a megvett butorokat bármily vasuta vagy gőzhajóállomáshoz szállitva számitani, ugy hogy minden vevő tisztában van vele mennyibe jönnek butorai, minden további költség elkerülésével.

Megrendelések 10% felpénzzel, de utánvét mellett is elintéztetnek.

HERZFELD J. és TÁRSA.

Hampel Győző,

Budapesten, nagy (3) korona-utcza 16. sz.

(Hampel-féle ház),

árjegyzéke.

Napiárak vámfontonként = ½ Kilo.

Czukor, legfinomabb	24½	kr.
„ finom	24	„
„ törve	26	„
Kávé, Portorico, zöld	79	„
„ Cuba, legfinomabb	85	„
„ „ valódi Boédeaux	88	„
„ Mocca válogatott	82	„
„ Arany Java	98	„
„ Pörkölve vegyiték: Moc. Cuba, Jáva	105	„
Rizs, Aracan majdnem törmelék-mentes	9	„
„ Rangoon, legfinomabb	10	„
„ **olasz**, fényes	14	„
„ „ „ non plus ultra	18	„
Árpakása minőségként 25, 22, 20, 16 és	10	„
Stearin gyertya 6-as és 8-as	50	„
Salátaolaj legfinomabb	50	„
Dara	14	„
Mandola édes	54	„
Mazsolaszölö	34	„
Háziszappan	22	„
Keményitő jeles minőségü gallérnak	20	„
„ legfinomabb Tulangiais	16	„
Szilva valódi török	13	„
Bab, fehér	7	„
Borsó, hámozok	11	„
Lencse, stockerauí	18	„
Dió, magyar	12	„
Magyoró, olasz	24	„
Maroni, olasz	12	„
Mák, kék	24	„
Körte, szárított	12	„
Sardin-Hal ½ szel. 80 és frt 1 —		„
„ „ ¼ „ 42 „	55	„
Rum, Jamanica, üveg 80 és frt 1.50		„
„ „ „ 45 „	65	„
„ **Brasiliai**, pintes üvég	70	„
Thea különös finom frt.	4.25	„
Boreczet első minőségü	40	„

Valódi francia pezsgöborok.

Veuve Cliequot, Ponsardin	3 frt 85	kr.
L. Ruederer Carte blanche	3 frt 85	kr.
Heidsick & Comp. Monopole	4 frt —	kr.
Moet & Chandon crém rosé	3 frt 90	kr.
Delbeck & Cie	2 frt 75	kr.
B. D. Pol & Cie	2 frt 75	kr.
Gustave Gibert Sillery frt 2.50 Medailles frt 3 Charte Blance	3 frt 50	kr.
D. Villers, ros	2 frt —	kr,
Fe. d Ba. t & Comp.	2 frt —	kr,

Az árukat kivánatra bérmentve a házhoz küldöm.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett a lehető legnagyobb gonddal teljesittetnek.

Hampel Győző.

123 Budapesten, nagy (3) korona-utcza 16. sz.

EPILEPSIE-T

nehézkórt) gyógyit levélben *Dr. KILLISCH*, szakorvos Drézdában, Wilhelmsplatz 4. (ezelött Berlinben.)

A siker százankint felmutatható. 72

Előleges jelentés

SUHR O. circusa

Budapest, sugár-ut és gyár-utcza elején

Tisztelettel jeleutem a magas aristocratiának és a mélyen tisztelt közönségnek, hogy a legközelebbi hét első napjaiban, egy számos ló, gymnasticusok, és ballettáncosokból álló társulatommal, nem különben saját zenekarom és legnemesebb módon tanitott lovaimmal ide érkezem, és az általam a sugárut és gyár-utcza elején épitett, **3.000 embert befogadó elegánsul diszitett Cirkust**, a legközelebbi ünnep-napokon megnyitom. — A Cirkus jól lesz világitva és fütve. — Miután társulatom kitünő mutatványai által általánosan ismert, felmentve érzem magam minden további ödicsérettől.

Mély tisztelettel
SUHR O.

Magyar általános hitelbank.

A magyar általános hitelbank igazgatóságának inditványa folytán az igazgatótanács által hozott határozat következtében az 1876. jánuárhó 1-én esedékes 4. számu, 200 frttal teljesen befizetett részvényeinek *) szelvényei 5% kamatnak megfelelő

10 o. é. frtnyi összeggel váltatnak be.

A beváltás 1876. januárhó 1-jétől veszi kezdetét, és pedig:
Budapesten: az alólirott bank pénztáránál (Erzsébettér 3. sz.)
Bécsben: a cs. k. szab. oszt. kereskedelmi- és ipar hitelbanknál, a megjelölt szelvény kiszolgáltatása mellett.
A szelvények sorszámmal ellátott jegyzékekkel nyujtandók be, melyhez az ürlapok (Blanquettes) a jelzett kifizetési helyeken a t. cz. közönségnek ingyen szolgálatatnak ki.

Budapest, 1875. deczemberhó.

Magyar általános hitelbank.

*) **Jegyzet. 1873. juniushó 15-ki hirdetményünk értelmében, a kamatok és osztalékok kifizetése 1875. januárhó 1-jétől fogva csak a 200 frttal teljesen befizetett részvény szelvényei kiszolgáltatása mellett történik.**

Franczia

híg hajfestőszer

(Chromatique Parisien),

melylyel a hajat legfőlebb 10 percz alatt tetszés szerint tartósan feketére, barnára vagy szőkére festhetni, és melynek hatása már általánosan olyannyira ismert, hogy további ajánlatra nincs utalva. Ára 2 frt, postán küldve 10 krral több.

Budapesten, kapható TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál, kijályutcza 7. sz.

VODIANER F.

nyomdatulajdonos

(**Budapest, megyeháztér 9. szám.**

ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra **és** azoknak csinos, correct és olcsó áron elkészitésére.

Postautján leendő megrendeléseket pontosan teljesittetnek.

Karácsoni és ujévi ajándékok.

Minták kivánatra bárhova ingyen és bérmentve.

!!Karácsony és Sylvester estéjére!!

Hatásos karácsonyfa-diszek.

Káprázható hatásu gyertyatartók, melyekre különféle tárgyakat is függeszthetni, tizenkét darabos doboz 70 kr., 1 frt, legdiszesebb 1.50, 2.20, 2.50.
Színes viaszgyertyácskák tucatja 25 és 50 kr.
Színes Hesperus-gyergyácskák 30 darabot tartalmazó csomag 50 kr.
Bonbonokkal tölthető színes ballonok, 12 különféle diszesebb egy dobozban, kisebb 85 kr., nagyobb 1.50, nagy 1 frt 85 kr.
Bobonokkal tölthető 12-féle különböző kis aranyos tárgy 1 frt.
Egy nagy aranyozott csillag karácsonyfa hegyébe 55 kr., gyémánt fényével, vételkedő hatásu 85 kr.
Üvegből készült, felfüggeszthető diszes gyümölcs és egyéb diszes tárgy, 12 különféle darab egy dobozban 1 frt 25 kr.
Repülő paradicsom-madarak rugany-szalagon 25 és 49 kr.
Fémarany és ezüst, diók, almák, stb. aranyozása- és ezüstözéshez, csomagja 10 kr., egy lap **sikarany** (Rauschgoid) 20 kr.
Magnesium-sodrony, bengál tüznel fényesebb, ssag és veszélynélküli világitáshoz, 15 és 20 kr.
Lebegő angyalkák aranyozott szárnyakkal és trombitával 85, 1.10, 1.75 kr.
Majmok mozgékony tagokkal, rugany szalagon 35 kr.
Jézus születése alakokkal, doboz 2 és 3 frt.
Uj színes éregfüggesztők szalagot helyettesitő diszes és kényelmes ujdonság a tárgyak felfüggesztéséhez, száza 50 kr.

Játékszerek egyes nemei.

Kis gyermekeknek:
Csörgők s csörgőkkel ellátott diszes **bohóczok** 50 krtól 2 frtig.
Ruganyból készült csinos és tartós játékok, nevezetesen mindennemü vizitő állatok, kisebb-nagyobb bábuk, csörgők, bohóczok stb., kiállitásukhoz aránylag 50 krtól 2 frt 50 krig.
Képeskönyvek különféle nemei 50 krtól 2 frtig.

Kis finknak:
Különnemü felállitó játékok dobozokban, vasutak 35 krtól 1 frt 50 krig, felhuzható géppel 2—6 frtig. Légpisztolyok 30 frtig. Omnibus 40 kr. Trombitak különféle nemei 30 kr.—2 frtig. Kardok, puskák, szerszámladácskák, magnetikus játékok, zenélő szelencék 3 frt 50 kr.

Kis lányoknak:
Csecsemőbabák 50 kr.—2 frtig, felébredő s elalvó szemekkel 1—3 frtig. Papát és mamát hivók 2 frt.—8 frt 50 kr. Öltöztetett babák különféle nemei, konyhaedények, kávéthea- és asztali készletek, butorkészletek és sok más alkalmas játéknemek.

A megnöttebb ifjuságnak:
Fröbel oktatóan mulattató játékai diszes dobozokban, nevezetesen: Rajzlapocska 3 frt. Vesszőcske-rakás 3 frt. Papir-hajtogatás 1 frt 50 kr. Szalag-munka 1 frt 40 kr. Keimefonás 2.50 kr. Parafa-munka 1 frttól 1 frt 80 krig. Fonó-iskola 1 frt 35 kr. Modellirozó iv 50 kr. Dobozmunka 2 frttól 3 frt 80 krig. Kivarrás 2 frt 70 kr. Üveg-rajz 1 frt 30 kr. Vonalrajz 1.20. Varróiskola 1.40 2.20 stb.
Türelem-játékok, összerakó 60 kr.—8 frtig.

Játékszerek egyes nemei.

Cubus összerakó játékok 1 frt 20 kr.—3 frt.
Epitő-kövek 1 frt 80 kr.—6 frtig.
Parquett-játék 3 frt 85 kr. stb.
Lombfürész munkakészletek 4.20—15 frt.
Thomatropok, gyroscopok és Tonpis Chameleon a gyorsaság hatását magyarazó játékok 85 krtól 3 frt 80 krig.
Mozaik-játékok 35, 80, 1.15, 1.50, 2.50.
Huiló képkártyák 1.60, 1.85.
Spectograph uj rajzjáték 1 frt 30 kr.
Metallophon, cimbalomszerü gyermekhangszer acéllemezekkel 1.60, 2.80, 5 frtig.
Szinhárak 4 frt 20 krtól 8 frtig.
Laterna-magikák közönségesek 2 frt—6 frtig, finomak 7 frt 50 krtól 15 frtig.
Ködképkészülékek igen finomak 19—22 frt.
Csoda-kamara visit-fényképeket nagyitva a falra vető 16 frt.

Mulattató társasjátékok.

Városrom-játékok 85 kr.—3 frtig.
Harang és kalapács, árverező játék 85 krtól 3 frt 75 krig.

Tombola-játékok

ellenőrző táblával, 90 számmal és játszótáblácskákkal

25	50	100	200	400	700 személyre
frt 1	2.50,	4.80,	9.—,	17.50,	20 darabja.

Lutri-játékok, táblákkal és számokkal 85 krtól 3 frtig.

Utazójáték 1 frt 80 kr.—3 frt 60 kr.
Zoologikus lutrijáték 1 frt 80 kr.
Szamoló társasjáték 1 frt 75 kr.
Pechvogel utazása Bécsbe 3 frt 50 kr.
Német tengerészjáték 1 frt.
Pyramid-játék 2 frt 50 kr.
Kilencbáb-kuglijáték 2 frt 40 kr.
Chinai társas-játék 1 frt 80 kr.
Rókavadászat 2 frt.
Czéltablajték galambbal 4 frt 80 kr.
Utazás a Rigi-Kulmra 7 frt 50 kr.

ujabb társasjátékok az ifjuság számára.

Jótékony célok javára alkalmas nagyobb számu tombolajátékokhoz raktárunk a szükséges nyereménytárgyak töltötte dús választékát tartaimazván, ajánljuk szolgálatainkat az ily gyüjtemények összeállitásához, a tombolakártyák ezer számra szállitásához, a nemes cél iránti kedvezménye által elömozditani is készeknek nyilatkozunk. — Családi körök s kisebb társaságok részére pedig készletban tartunk egy nagyobb fényeremények s több kellemesen meglepő kisebb tárgyakat tartalmazó **gyüjteményeket** dobozokban 10 tárggyal 5 frt, 15 tárggyal 7.50, 20 tárggyal 10 frt, 25 tárggyal 12.50.

Kedélyderitő, családtató tréfás holmik.

Változatos csodás torz-alakok mozgékony fejekkel, tréfás zenészeket, angolokat stb. ábrásolók, 1 frt 40 krtól 12 frtig.
Kutyákat, macskákat, medvéket, papucsokat, apácákat, barátokat, püspököket stb. **ábrázoló folitörlők** 60 krtól 5 frtig.
Rugany mézgából készült élethü tárgyak, u. m. torzarcok 50 kr., 70 kr., gyikok 70 kr., lombbékák 50 kr., kisebb-nagyobb majmok 60 kr. és 1 frt 20 kr.
Mozgékony teknősbékák és csere-bogarak 40 kr., 75 kr.
Tessék szippantani tréfás burnót-szelence 1 frt 75 kr.
Valódi bécsi, frankfurti kolbászkák 70 kr.
Hydrophone francia csalogány 30 kr., finom serleggel 1 frt 25 kr.
Magától futó gépmüves egerek, mókusok 1 frt.
Mock cigar, illatszerrel töltött feczkendőszivar 35 kr.
Katzenjammer-szopókák 50 kr.
Diók, felnyitva bölcsőt babával képez, 75 kr.
Mozgékony nyelvü chinaiak 50, 60, 1.20;
A kandur-hering, belsejében a Katzenjammer ellen leghatásosb szereket tartalmazó, 1 frt 60 kr.
Természethüen utánzott ezüstpénzek darja 5 kr.
Felfujható tréfás visitó ruganytárgyak: Vörös ballon 10 és 15 kr, kis baba 35 kr, lombbéka 20 kr, kigyó 40 és 90 kr, madár 80 kr, parisi duda 30 kr.
Illatszerrel töltött varázs likörüvegecsék 50, 60, 75 kr. 1 frt.
Borral töltött varázspoharak 75 krtól 1 frtig.
Bonbonniérek kiugró bohóczczal 75 krtól 1 frt 20 krig.
Rokonszenvi és házassági hévmérő, az érzés valódi voltát csalhatlanul elárulló készülék, 1 frt.
Karácsonyi diók, karácsony és Sylvester estéjén szokásos élomöntéshez alkalmasak, tréfás jóslatokat s egyéb tárgyakat tartalmazók, darabja 20 kr.
Bajusz-varázsló, hamis szélmalmár darabja 50 kr.
Szivarszopókák tréfás, mozgékony alakokkal 1 frt 50 kr.
Szivartárca varázsgépezettel 1.—1.50
Fürcsa rákok és békák, mint fogtajtörtök, 1 frt 20 kr., 1 frt 50 kr.
Vasuti állomás hölgyek és urak részére 60 kr.
Jósló kártyák 50 kr.
Tréfás játszó-kártyák 1 frt 10 kr.
Varázs zene kártyák 1 frt 10 kr.
A pacsirta dalait természetesen utánzó **ercsip** 25 kr.
Ártatlan szobai tüzjáték-félék: Japáni kalasz tucatja 12 kr. Mephisto tündöklő papirosa 60 kr. Pyro-papiros 20 kr. Bengali tüz 80 kr. Forgó napok 1.20. Magnesiumsodrony drbja 15 és 20 kr., durrandó vonópapirok 60 kr.

Nehány büvös tárgy:

Lune fantastique 35 kr.
Degringolades 50 kr.
Rebus-sip 20 kr.
Orr-befüző gépecske 55 krajczár.
Büs és vig szamár 15 kr.
Csodalabda 3 frt 30 kr.
A fogott jegygyürü 25.
Jeu de Sphinx 1.50.
Columbus-tojás 60 kr.
Tour du monde 80 kr.
Francia kerülés 65 kr.
Varázs-dobozka 80 kr.
Varázs-üvegcse 25 kr.

Ajándékok átnyujtásához alkalmas meglepetési tárgyak.

Bibliotheque de familles, e célra különösen alkalmas ujdonság 2 frt; továbbá termeszetbü üres almák 50 kr., körtvék 50 kr., uborka 45 kr., barack 50 kr., citrom 40 kr., hagyma 40 kr., szalmacsuk 60 kr., hering 60 kr., burgonya 40 kr., állövetfecskendő 60 és 70 kr., spárgagombolyag 60 kr., spongya 25 kr., kötőharisnya 1 frt 20 kr., ikergyermek 1 frt 80 kr., hóember 1 frt 20 kr., hinczés 1 frt 15 kr., pozsgövveg 65 kr., rákok 90 kr., teknősbékák 25 kr, bogarak 1 frt, keményeprők 80 kr, dús választékban ajánljak

A bel- és külföld legjobb hirü gyárainál személyesen eszközölt vásárlásaink azon kellemes helyzetbe juttattak, raktárunsat ezenkivül minden oknak és czélnak megfelelő.

ajándék-tárgyak

dús választékával ellátható, melyek mindegyikén a legolcsóbbra szabott határozott ár szemlelhető.

KERTÉSZ és EISERT

BUDAPESTEN,
Dorottya-utcza 2. sz., szinház-(Gizella)-téri szeglet.

Karácsonyi és ujévi ajándékokról,

valamint számos uj találmányokról szóló, **rajzokkal ellátott** kimeritő árjegyzékünkkel, levelező-lapon nyilvánitott kivánatra **bérmentesen** szivesen szolgálunk.

Korcsolyák árjegyzéke:

Fából szijjakkal 1 frt 60 kr.—3 frt 50 kr.; — sarok-géppel 5 frt 50 kr. — Vasból, legujabb szerkezetüek, 5 frt 75 kr., 6 frt, 7 frt 50 kr., 9 forintig. Valódi amerikai Halifax 10 for nt.

Idejekorán beküldött irásbeli megbizások utánvét mellett pontosan eszközöltetnek; kérjük azonban a küldendő tárgy árának körülti meghatározását. Meg nem felelő tárgyak visszavétetnek.

Brachfeld Szigfrid

21. év óta fennálló legnagyobb fehérnemü- és uri- divat áru raktára
Budapesten, a nádor- és zrinyi-utcza sarkán 7. sz. a.
(fiókja Bécsben: Praterstrasse 1. az „arany bárány" szállodában)
szállit legnagyobb és legfinomabb választékban

Karácsoni- s ujévi ajándékokra valókat

Legnagyobb választék Selyem- és Wo-Cachenez 2½ frt. 4, 6, 10-ig a legfinomabb Különlegességek, Tal miékszerek urak és hölgyek részére

Angol Oxfords Shirting-ingek kot galléral 3 frt 50 kr. ól 4 frt 50 krig a legfinomabb a legnagyobb választékban.

Továbbá ajánlja, **angol- és francia nyakkendőket, gallérokat, kézelőket, illatszereket nap- és esernyőket, keztyüket, s kótkendőket, utazótakarókat és börkézmü-czikkeket olcsó szabott áron.**

Fontos figyelmeztetésül! Egyedüli gyáriraktár a valódi angol Haveloksból (szabadalmazott uri- és női skótkendők) gummi-kabátok- és köpenyekből kamzsával vagy a nélkül, különféle szövetekben.

On parle français, **8 frtól — 16 frtig.** English spoken here.

Stampfel János

füszer- és csemege-áruk üzlete a ferenczieck terén 8. sz. az uj könyvtár átellenében.

A **karácsoni ünnepekre** ajánlom, a t. cz. háziasszonyoknak, kik jó és olcsó füszerárukkal magukat ellátni kivánják, dusan felszerelt raktáromat, és pedig:

Cukor finomitott	I. ½ Kilo	24 frt — kr.	**Mokka-kávé** f.		80 frt — kr.
„ „	II. „ „	23 „ 50 „	Malozsa-szölö		28 „ — „
Cuba-kávé legfinomabb		80 „ — „	Mandola		50 „ — „
„ „	finom	79 „ — „	Dió		10 „ — „
„ „	gyöngy	86 „ — „	Mák, örölt, 1 iteze		— „ 20 „

Braziliai rum, 1 pintes üveg 65 kr.

Valódi franczia pezsgóbor, jótállás mellett:

Veuve Cliquot	frt 3.40
Piper I.	„ 3.50
„ **II.**	„ 3.20

Érdem-jel

Ujhely H. és Társa

Érdem-jel

első cs. kir. szabadal. ausztriai ceresin-gyáruk,
Stockerauban, Bécs mellett;
fő-raktár Budapesten, Gizella-tér, Haas-féle palotában.

Ezennel van szerencsénk t. vásárlóink, valamint a nagyérdemü közönséggel tisztelettelteljesen tudatni, miszerint a közeledő

karácsonyi és újévi ünnepekre

templomi, sima és finoman diszitett, **gyertyákból, karácsonfa-gyertyácskák** és **viasz-tekercsekből** minden szinben és nagyságban nagy választékot raktárban tartunk.

Bátorkodunk kütlönösen **kitünő és olcsó padlö-beeresztö fehér és sárga viaszunkra**, ugyszintén **szárazon fényösitö viaszunkra** is kiválólag figyelmeztetni.

Varró-viaszt czipészek és szabók számára folytonosan nagy készletben raktárban tartunk.

Teljes tisztelettel

A FŐRAKTÁR,
Budapest, Gizella-tér, Haas-féle palota.

Karácsonyi és ujév ajándékul

alkalmas, kitünő, szép és czélszerü czikkek, ugymint:

ágy elibi való és salon-szönyegek, utazótakarók, asztal- és ágyteritők, angorabörök gyönyörü szinekben; **törökös himzett czikkek** nagy kiválasztékban, legolcsóbb áron kaphatók:

Haas Fülöp és fiainál.

Dr. Handler Mór

orvos-, sebésztudor, szülész és szemész
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint

magömléseket,

az **ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást,** különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt);

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idültetket is), a **nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugycsószükületeket:**
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő

MAGTALANSÁGOT;

5) **börkiütéseket;**
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Budapest, 1875. Nyomatott Vodianer F.-nél.